

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 544.

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జనవరి నెల 11-వ తేది స్థామవారము } No. 318
సంపుటము ౧౨ } శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ ద్వాదశి ౧౨. } సంచిక ౨౧౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలబడిన యాంజనములు పొందియున్నది. మహాభాష చీటి చూచి కొనిన మోహముగలుగదు.

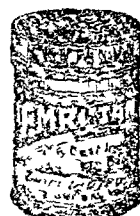
అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పుట, జ్వరము తగ్గించుట, చామకము, పాచ్యపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుకొనలన శరీర మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది. అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 219 క్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

అ మృ క ము న కు

బాయిలరు, కాంపౌండు స్టీము ఎంజినులు 10" X 16" X 16"; 14" X 24" X 42"; 13" X 24" X 30"; 13" X 22 X 36" సైజులది. ఇదిగాక యితర కొలతలలోకూడ రోడ్డు బాయిలరులు గలదు. కాటన్ జిన్నలు, ప్రెస్సులు, 20 హెచ్. పి. రబ్బర్ కోట్ల ప్లాటింగు 8, 10, 13, 15, 17, 22, 25 26, 32 బి. హెచ్. పి. బ్లాక్ స్టాక్ అందు హారన్ను బి. ఆయిల్ అండు కూడు ఆయిల్ ఎంజినులు, 6" నుండి 30" వరకు గల తేతీలు, ప్లానింగు, షేపింగు, పంపింగు, పియరింగు మెషినులు, రంపముబెంచీలు, బియ్యపుమరలు పిండిమరలు, బెల్టింగు, సైకిళ్లు, క్లచ్ఛీలు, వాపింగు మెషినులు మొదలగునవి గలవు.

B. D. Bery & Co.,
41 Appollo Street, Fort, Bombay.

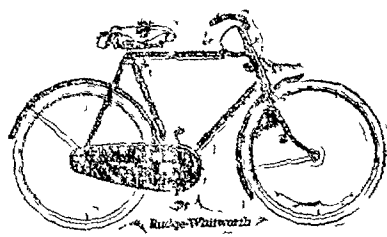
శ్రేష్ఠమైనట్టియు, ప్రజల ఆమోదముబడసినట్టి నాలుగుబైసిక్లు.

ర డ్డి - వి ట్ వ ర్సు

బ్రిటన్ శ్రేష్ఠమైన బైసిక్లు ధర రు 100 అంతకు హెచ్చులోగలదు.

హార్ క్యూల్స్
పాపులర్ బైసిక్.

అమితముగా తయారగుట వలన ధర సరసమైనది. ధర రు 80 అంతకు హెచ్చులో గలదు.

ఇన్ నిక్రాడి బైసిక్.

ధర రు 110/- అంతకు హెచ్చులో గలదు.

పెరల్ స్పెషల్
బైసిక్.

5 నగ్గి రములవరకు ధర రు 75 అంతకు హెచ్చులో గలదు.

సీతా ఇంజనూయందు అంతటను అందమైనట్టి వర్తకులవద్దను గలవు.
Sole Agents—English Cycle & Motor Importing Co., Broadway, Madras & Benzard
Branches 3, Mount Road

వెల్లింగ్ టన్ సినిమా

మాపుంటురోడ్డు, మద్రాసు.
9-1-26 శనివారమునుండి 11-1-26 సోమవారము వరకు
రాయర్లు అపరాధపరిశోధక డ్రామా

వెల్స్ప్రీటు మిస్టరీ (చిత్రీకృత రహస్యము)

డేవ్ డేలి జార్జి లార్కిన్ ప్రధాన కథానాయకుడు
రహస్యమైన వైవాహిక గల రహస్యమైన
అన్యుతేవిషయములు గలవు.

క్రౌను థియేటరు

9-1-26 శనివారమునుండి 11-1-26 శుక్రవారమువరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం, 9-30 గం
ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం
ప్రత్యేక మాటిని గలదు
మదన్ థియేటర్సు లిమిటెడ్

సత్య హరిశ్చంద్రను

ప్రచురించుకు హిందూదేశ నాటకములన్నిటికంటెను
సుప్రసిద్ధి చెందినది ఇదే కథనుండి ఇది వ్రాయబడినది
మిక్కిలి అందమైన "మిస్ పర్వీయా"
ప్రధాన కథా నాయకురాలు
7000 అడుగుల పొడవుగల 5 కిల్లు గలది
చార్లెస్ హెన్రీ "స్టూడెంట్" లో 103 పేజీలు గల హాస్యము

FOR THIS MONTH ONLY
FREE: TABLE TIMEPIECE FREE

The English "Fountain Pens" These pens are fitted with 14 Ct. Gold Nib with best Indian and res. of English Make give regular flow and beautiful writing, except for pen which works as well as a Table Timepiece (100% excellent time-keeper, highly recommended for its accuracy)

will be given Free to the purchasers of the above pen till the end of this month.

Pen and Timepiece are of the best quality and price.
Price R. 3.32 (Three rupees and eight paise) with Timepiece.

THE E. M. WATCH & Co.,
Post Box 399, MOUNT ROAD, MADRAS

1926 ఆమృతాంజనము డిఫోవారి 1926

అందమైన రంగుల క్యాలెండరు

శ్రీకృష్ణమూర్తి, మోహిని, రంగులపటములతో రెండురకములుగా తయారగుచున్నవి.

రోజున కొక కాగితము తీసివేయు క్యాలెండరు సహా తయారైనది. ధర 1-కి 0-4-0

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రు 1-4-0; 100-కి రు 9-12-0.

పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

మదరాసు — ఆమృతాంజనము డిఫో — బొంబాయి

వనోషధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేర్లును వ్రాయబడినవి. 35000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇవికన్నచో వైద్యకళా సింధు, సర్వకల్యాణసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాలెండ్రోడెండు నెల 3-4-0 లు.

ఇందు సమస్తఖనిజములు శుద్ధిచేసి భిన్నములు చేయు యూనాని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. టు 1 కి రు. 500 కిమ్మతుగల భస్మములుపాడగలవు. నెల రు. 1-8-0

2454 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

నూతనదుకాణము

విలాసమును గమనింపుడు 287 ఎస్.ఎస్.నెడు

అన్ని జాగాలనుండి పట్టువస్త్రములు వస్త్రాలు, ప్లాసలు, సర్టిలు, ప్యాకులు, టన్నులు, స్వదేశీ చెక్కలు, బసిమలు, తయారైన వస్త్రములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. ప్లాసలు రెడీమేడ్ వస్త్ర 1 కి ధర రు 4-4-0

K. S. Muthiah & Co., 267 Esplanade, M A D R A S.

లంహనము, వరముల లంహనము

రక్త

హరి

1228

మొదలగు వాటికి.

Deschiens' syrup

పిరమిడు ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యముచే, బలము, నిద్రాశీలకము, 20,000 వైద్యులు విశ్వకొనియున్నాము. డెస్చియన్, పారిస్

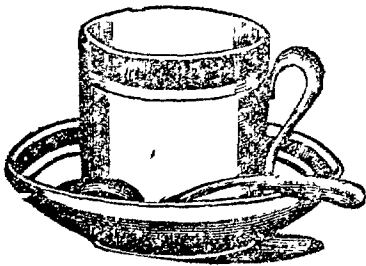
అను మార్కును, గమనించుము. ఎక్కడను దొర్లును.

To be had of all Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co, 174, Broadway Madras.

ఇదివరకు మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు దయచేసివచ్చి ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసిన

649-2

మానవ్యకము, పనితనము, న్యాయము, మీకు విశదమగును

ప్రస్తుత నవనాగరికతకు తగినట్టి లోలాకులు, పువ్వురాగముల తోడులు, జేసరులు, క్లావరులు ముక్కుపుడుకులు అంటుపోగులు, వెంపి తిరుగుచెంబులు, టీ సెట్లు, టెన్నిసు కప్పులు, అనేక విధములగు ఉంగరములు, బహుమాన పతకములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆదర్శించిన అతిత్వరలో తయారుచేసి యిచ్చెదము.

ముఖ్యగమనింపు:- సీమ వెండికి, సవరం బంగారుకు, మేలురకంపువ్యరాగములకు గారంటి యిచ్చెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో పైకమువాప నిచ్చెదము. 1821

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి,

నగల వస్త్రములు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నమ్మకమగు క్రొత్తమాదిరి నగలు దొరుకు స్థానము

ది ఆంధ్రజ్యోతిర్మరి మాన్యుఫ్యాక్చరింగు కంపెనీ,

హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ,

బ్రాంచి: 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మావద్ద అనేకరకములు జువెలీరీలు, నాగరములు, క్లిప్సలు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పలురకములగాజులు, ఇవిగాక వెండికూబాలు,

గిన్నెలు, కాలుగొలుగులు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. నచ్చనిది వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాప్తి: కాకునూను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదర్సు,

(9)

చైత్రాధిమాసస్థిరీకరణము

ఇతరాధిమాసనిరాకరణము

1925 సం॥రం డిశంబరు నెల 19 తేది శనివారము ఆంధ్ర పత్రికలో శబ్దాకిమిడివాస్తవ్యులగు బ్రహ్మ శ్రీ జంపపల్లె సత్యనారాయణ గారితో వ్రాయబడిన 'అధికమాస నిర్ణయ' మను వ్యాస మొకటి గలదు. అందు "దృగణితప్రకారము ఈ క్రోధన సంవత్సరమున ఫాల్గున మధికమని కొందరును, సూర్య సిద్ధాంత గణిత ప్రకారము రాబోవు తుల్యసంవత్సరమున చైత్ర మధికమని కొందరును పంచాంగకర్తలు నిర్ణయించినట్లు చదువర లిదిజరకే వినియున్నారు. ఇందేది యాచరింపవలసినదని చాలమంది సందేహించుచున్నారు." అని ప్రారంభించి ప్రస్తుత కాలమునకు దృక్పథ్యగణిత మేదియైన దాని ప్రకారము సాధింపబడియే మాసమధికమైన దాని ప్రకారము కర్కర నాచరింతురు గాక" యని ముగించిరి. దీనివలన వారు పిఠాంతిపరచినయధిక మాసమేదో తెలియలేదు. కాని తిరు బ్రుక్రీ నీలమణిపాణిగ్రాహి మహాశయులవారితో కలసిరచించిన దృక్సిద్ధపంచాంగమందు ఫాల్గునాధిమాసమును వ్రాసిరి. కావున తీరి మరలను ఫాల్గునాధిమాసమనియే తోచుచున్నది. వీరిపంచాంగ మెంతవరకు దృక్సిద్ధమో, నిత్యనైదితికకర్తల కుపయుక్త మగు తిక్కాదికమునకు దృక్పథ్యసంస్కార మెంతవరకు వనరమో యోచింపవలసియున్నది. గావున దృక్సిద్ధరూప మెట్టిదో తెలిసికొనవలయును. దృక్సిద్ధరూపము:- గణితాగ్రహము వేధితగ్రహమునకు తుల్యుడైనపుడే దృష్టత్యుడు కాగలడు. వేధనలన నతాంతము తెలియును. నతాంతక్రాంత్యదులద్వారా గ్రహము రేలియును. గనుక గణితాగ్రహము దృష్టత్యుడైనపుడు రేద్వారా సాధింపబడిన క్రాంత్యగ్రాహులు దృష్టత్యులుగావలెను. అట్లు దృష్టత్యులగుటకు ఆయనాంశాది సర్వసంస్కారములు చేయవలెను. అనగా సాయనుడే దృష్టత్యుడు. నిరయణుడుకూడ దృష్టత్యుడనియే కొంతరి యభిప్రాయము. ఏమన, నిరయాగ్రహములో ఆయనాంశసంస్కారము చేసి, పిమ్మట దానివలన క్రాంత్యుడు సాధింపవచ్చునందురు. అట్లయినచో మధ్యగ్రహములో ఆయనాంశేతర సంస్కారములును, ఆయనాంశ సంస్కారమునకు దానివలనగూడక్రాంత్యదులను సాధింపవచ్చును. గనుక మధ్యగ్రహ మేల స్వప్రగ్రహము కాకూడదు? అదెప్పుడును గానేరదుగాదా! అట్లే వేధితగ్రహము సాయనుడును, సర్వసంస్కార విశిష్టమయినపుడు, గణితాగ్రహదృష్టత్యుడుగూడ సాయనుడును సర్వసంస్కారవిశిష్టమయిన గావలెను.

సూర్యనిష్కృతులు జేయుటలో సూర్యసిద్ధాంతోక్త పరమ మందఘటములో 15కలలు తీసివేసి సంస్కరించిన దృష్టత్యుడగునని యట్లు చేయుచు దానికి కారము మందఘటమపరమ మురుచున్నదని చెప్పుచున్నారు. మందఘటమనగా కర్కాద్యత్యయాగతఘటము. సూర్యకర్క అన్ని గ్రహకర్కలవలెనే దీర్ఘవృత్తము. దీనికి అపవయమున్నచో కొంతకాలమునకు దీర్ఘవృత్తియగుచున్నది కావలెను. ఇదిశ్రుతివిరుద్ధము. త్రినాభీచక్రమజరమనర్థం' అని చెప్పుటచేత కాలచక్రము నాశరహితమైనదియై మార్పులేని దనియు తెలియుచున్నది. వేధనలన పరమందఘటపరయము నిశ్చయింపలేము. వేధనలన సర్వసంస్కార విశిష్టుడైన గ్రహమే తెలియును గాని ప్రత్యేకసంస్కారప్రమాణములు

1. *Chlorophyll a* (Chl *a*)
 2. *Chlorophyll b* (Chl *b*)
 3. *Chlorophyll c* (Chl *c*)
 4. *Chlorophyll d* (Chl *d*)
 5. *Chlorophyll e* (Chl *e*)
 6. *Chlorophyll f* (Chl *f*)
 7. *Chlorophyll g* (Chl *g*)
 8. *Chlorophyll h* (Chl *h*)
 9. *Chlorophyll i* (Chl *i*)
 10. *Chlorophyll j* (Chl *j*)
 11. *Chlorophyll k* (Chl *k*)
 12. *Chlorophyll l* (Chl *l*)
 13. *Chlorophyll m* (Chl *m*)
 14. *Chlorophyll n* (Chl *n*)
 15. *Chlorophyll o* (Chl *o*)
 16. *Chlorophyll p* (Chl *p*)
 17. *Chlorophyll q* (Chl *q*)
 18. *Chlorophyll r* (Chl *r*)
 19. *Chlorophyll s* (Chl *s*)
 20. *Chlorophyll t* (Chl *t*)
 21. *Chlorophyll u* (Chl *u*)
 22. *Chlorophyll v* (Chl *v*)
 23. *Chlorophyll w* (Chl *w*)
 24. *Chlorophyll x* (Chl *x*)
 25. *Chlorophyll y* (Chl *y*)
 26. *Chlorophyll z* (Chl *z*)
 27. *Chlorophyll aa* (Chl *aa*)
 28. *Chlorophyll ab* (Chl *ab*)
 29. *Chlorophyll ac* (Chl *ac*)
 30. *Chlorophyll ad* (Chl *ad*)
 31. *Chlorophyll ae* (Chl *ae*)
 32. *Chlorophyll af* (Chl *af*)
 33. *Chlorophyll ag* (Chl *ag*)
 34. *Chlorophyll ah* (Chl *ah*)
 35. *Chlorophyll ai* (Chl *ai*)
 36. *Chlorophyll aj* (Chl *aj*)
 37. *Chlorophyll ak* (Chl *ak*)
 38. *Chlorophyll al* (Chl *al*)
 39. *Chlorophyll am* (Chl *am*)
 40. *Chlorophyll an* (Chl *an*)
 41. *Chlorophyll ao* (Chl *ao*)
 42. *Chlorophyll ap* (Chl *ap*)
 43. *Chlorophyll aq* (Chl *aq*)
 44. *Chlorophyll ar* (Chl *ar*)
 45. *Chlorophyll as* (Chl *as*)
 46. *Chlorophyll at* (Chl *at*)
 47. *Chlorophyll au* (Chl *au*)
 48. *Chlorophyll av* (Chl *av*)
 49. *Chlorophyll aw* (Chl *aw*)
 50. *Chlorophyll ax* (Chl *ax*)
 51. *Chlorophyll ay* (Chl *ay*)
 52. *Chlorophyll az* (Chl *az*)
 53. *Chlorophyll aza* (Chl *aza*)
 54. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 55. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 56. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 57. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 58. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 59. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 60. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 61. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 62. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 63. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 64. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 65. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 66. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 67. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 68. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 69. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 70. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 71. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 72. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 73. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 74. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 75. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 76. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 77. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 78. *Chlorophyll azz* (Chl *azz*)
 79. *Chlorophyll azaa* (Chl *aza*_{aa})
 80. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 81. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 82. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 83. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 84. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 85. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 86. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 87. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 88. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 89. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 90. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 91. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 92. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 93. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 94. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 95. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 96. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 97. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 98. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 99. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 100. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 101. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 102. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 103. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 104. *Chlorophyll azz* (Chl *azz*)
 105. *Chlorophyll azaa* (Chl *aza*_{aa})
 106. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 107. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 108. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 109. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 110. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 111. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 112. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 113. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 114. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 115. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 116. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 117. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 118. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 119. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 120. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 121. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 122. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 123. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 124. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 125. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 126. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 127. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 128. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 129. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 130. *Chlorophyll azz* (Chl *azz*)
 131. *Chlorophyll azaa* (Chl *aza*_{aa})
 132. *Chlorophyll abz* (Chl

బర్హామాండనభి

లాలా అవంతిరామగారు అధ్యక్షత వహించి

మూట్లగుట

రంగూను, జనవరి 10 :—నిన్నటిదినమున రంగూనులో జరిగిన బర్హామాండనభి సహాయ సభ కార్యక్రమము వహించి లాలా అవంతిరామగారు ముఖ్యముగా హిందీభాషలోను కొంత భాగము ఆంగ్లమునను మాట్లాడిరి.

హిందూమతమునకు సమస్యను గురించి మాట్లాడుచు బర్హామాండనభి అధ్యక్షులు ముందు తేనెయిలు హిందూదేశమునమాత్రము హిందువులు వివాహమునందు తమలో తాము కలసిండుటకు కారణములేదనియు, కాని మెదారీటి మెదారీటి తగాదా నలన పోట్లాడుట తప్పవనియు, బర్హామాండనభి సభ్యులను మైసూరిలోనే యుండుటవల్ల అట్టి తగాదా లేదనియు పేర్కొని, హిందూదేశములోనుండి హిందూదేశములోనున్న వలెనవలయుననియు, ఎవరికితే నమ్మకము కలదో అట్టివాడెల్ల హిందువుడే నని ల జ ప తి రాయ శా ర ని రి. హిందూజాతి మహా గౌరవ న ని యు క తా బ్ధ ము ల నుండి నిలిచి యున్నదనియు చెప్పిరి. సంఘభాషము సమహరుట కెన్నియో విషయాలు కలననియు ఇన్నిభాష లుండుటయే దీనికి ముఖ్య కారణమనియు దేవనాగరిలో హిందీభాషయే సామాన్య భాషగానున్న నీచిత్తులలోనిపోవుననియు నూచించిరి. మతి ప్రచారము సలుపుటయు విరంతులను అనాధలను రక్షించుటయు, పట్టుబడి దారులకును కార్మికులకును సంఘభాష మేర్పరచుటయు ప్రస్తుతమున్న మిగతాలోపములను తొలగించుటయు మిక్కిలి యవసరములని చెప్పిరి. వాసులువంశములోను మతములోను మనకు సోదరులని హిందువులతో చెప్పిరి. అస్పృశ్యతా దోషము మిగల గొప్పదనియు ఇంతమంది అస్పృశ్యుల మనస్సుల నుండగా స్వరాజ్యము చేపారవనియు చెప్పిరి. బర్హామాండనభి హిందువులతో పాటు తమకుటుంబముల నిచ్చుటకి తేచ్చుకొని సంఘములకు తగిన సంస్కరణముతో పవిత్ర జీవనము సలుపుట హిందూదేశము పట్ల తమకు గల విధిని చూరచి పోరాడని హితబోధ యొనర్చిరి.

ఏర్పాటు సరిగా లేకపోవుటవలన పత్రికాప్రతినిధులు చాలమంది వెంటిపోయిరి. (అ. ప్రె.)

బిజ్జే బండ్ :—నీచైపోయిన పీర్లమును గట్టిపరచుటకు లోకప్రసిద్ధి కెందినది. స్వప్నమందుగాని మాత్రముతోగాని పీర్లము స్థాపించునను యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలికొనును, వయస్సకర్మమును తొలగించి యౌవనమునందు. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు బలము నిచ్చి సంసారమును అనుభవించునట్లు జేసి సంతానవంతులగుజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును 20 మాత్రలు సీ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం, 1159-1027 13, బైరామిరంపేటి, మద్రాసు.

సీము బోయిలరకు 586

కలిగే యిబ్బందులు యింక యెంతమాత్రమున్ను లేకుండా కాపాడుకొనుటకు

“ఎవెక్సియర్”

ను వాడుడు, దీనిని దీనిని చూపినట్లు బోయిలరలోపలి భాగములయందు బ్రహ్మతో పూసినయెడల ప్లేటుకు త్రుప్పు పుట్టరాదు యెంతమాత్రమున పట్టనివ్వక ప్లేటులపైని గుంటలు పడనివ్వకుండా బోయిలరను కాపాడును.

డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో, 12, రెండుచెట్టిపేటి, మద్రాసు,

బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ

వరదలు

పాట్నా, జనవరి 9 :—బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ ప్రథమ సమావేశము 20 వ తేదీన జరుగెను. కాని కార్యక్రమమున వరదలను గూర్చిన తర్వాత అగ్రస్థానమును ఇచ్చిరి. జోగబంధుశింహ గారు కటకు తూరిజిల్లావారు వరదలవలన వడిన కష్టములను సాధుభూతి తెలుపుచు వారి కష్ట నివారణార్థము 2 లక్షల రూపాయలను గవర్న మెంటువారు ఈయవలసినదని తీర్మానము ఉపపాదించురు. వరదలవలన వైన ప్రదేశములందు సంచారము చేసి కష్టసుఖములను గ్రహించిన హామందుగారు గవర్న మెంటువారు చేయనున్న సహాయముయొక్క పథకులను వివరించురు. (అ. ప్రె.)

పంజాబు రాష్ట్రీయ శాసనసభ

లాహోరు, జనవరి 9 :—పంజాబు శాసనసభలో ముందు సమావేశమందు చర్చించబడుటలలో ముఖ్యమైనది సర్ ఫజ్ హుస్సేనుగారి పంజాబు లాండు రెవిన్యూ సవరణచట్టము. 1921 సంవత్సరములో పంజాబు లాండు రెవిన్యూ ఎస్సెసుమెంటుల విచారణార్థము ఏర్పాటు చేయబడిన కమిటీవారి రిపోర్టు ప్రకారము గవర్న మెంటువారు నేడు 1887 సంవత్సరపు లాండు రెవిన్యూ అప్రూవ్మెంట్ ను సవరణచేయ నుద్దేశించుచున్నారు. గవర్న మెంటు ఆఫ్ ఇండియావల్లించిన రెవిన్యూ కమిటీయొక్క రెవిన్యూ ఎస్సెసు మెంటులకు కొన్ని పథకులు ఏర్పాటు చేయవలసిన ముఖ్యమైన ప్రకారమును మామూలుగా పంజాబులో ఎస్సెసుమెంటు 20 మొదలు 30 ది యేండ్లవరకు ఏర్పాటు చేసిరి. ఈ ఏర్పాటు నకు చట్టబలము లేదు. అందు చట్టప్రకారము ఎస్సెసుమెంటు చేయుటకు చట్టమందు సవరణను ఉపపాదించురు. మామూలుగా 40 యేండ్లకొకసారి ఏర్పాటు చేసిన నష్టము లేదని గవర్న మెంటు తలచుచున్నారు. కాని కాలువలు మూలమున మార్పుజేందు భూముల విషయమై 46 యేండ్లు అని చాలాపెద్దగడువను చున్నారు. అట్టివానిలో గవర్న మెంటువారికి తక్కువ సంవత్సరములను ఏర్పాటు చేయుటకు అవకాశ ముండవలెను. ఈ చట్టము ఈ అవకాశమును కల్పించును. నిబంధనలు చేయు కట్టుబాటు గూడ చేయబడినది. (అ. ప్రె.)

సర్ యన్. ఆర్. చటర్జీ

డిన్, జనవరి 9 :—సాండ్వర్సుగారు నెలపుపై పోయి నందున యన్. ఆర్. చటర్జీగారు కలకత్తా ప్రెజ్డెంట్ ప్రధాన న్యాయమూర్తిగను, జె. ఎఫ్ గ్రహముగారు జడ్జిగను పనిచేయుదురు. (అ. ప్రె.)

డాక్టరు రూధర్ ఫరు

లాహోరు, జనవరి 9 :—పూర్వము పార్లమెంటులో సభ్యుడును ప్రస్తుతపు స్వతంత్ర కార్మిక పక్షపు సభ్యు సంఘపు సభ్యుడును, మన దేశమందు కొంతకాలమునుండి సంచారము చేయుచున్నట్లునంటి డాక్టరు రూధర్ ఫరుగారు లాహోరు వచ్చిరి. 12 వ తేదీన డిల్లీ వెళ్లెను. అక్కడ అభిజిత్ భారత శాసనసభాసమావేశములకు హామను. (అ. ప్రె.)

మొయిలు స్టీమరు

బొంబాయి, జనవరి 9 :—మీదను పోవు స్టీమరునందు 5 వ మాంజీగ్యూబాలో, మేజరుసి. సి. శర్మ, సర్ ఫిల్లిపు భాన్ సుగార్లు వెళ్లుచున్నారు. దేశస్థా మొయిలు స్టీమరు 8 వ తేదీన లండను చేరును. బొంబాయినుండి 26 వ డిసెంబరున బయలుదేరిన మోరీయా ఓడ 8 వ తేదీ ఉదయమున 7 గెల్ల మార్సెయి చేరును. స్పెషలు రైలుమీద పోవు ప్రయాణికులు కేనివారము మధ్యాహ్నము లండను చేరుదురు. ఆదివారము ఉదయమున టపా బట్వాడా చేయబడును. 15 వ తేదీన ఉదయము 10 గంటలకు బొంబాయినుండి అక్విలియా ఓడ బయలుదేరును. (అ. ప్రె.)

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజమువారు, ఏలూరు ఎస్.ప్లనేడ్ థియేటరునందు ప్రమీళార్జునను 13-1-28 తేదీ బుధవారం రాత్రి 8-80 గంటలకు ప్రదర్శించురు ఎమ్. ఎన్. రావు, బొంబాయి, ప్రొడ్యూసరు.

బి. జి. హార్ని మానుగారు

చెన్నైలో చేరి

హార్ని మానుగారు చెన్నైనున్నట్లు ప్రచారంపబడియుండుట వలనను ప్రార్థులు ఆయనవచ్చి యుండినట్లుచేతను ఆస్పాసియే టెడు ప్రెస్సు ప్రతినిధి ఎదురువెళ్లెను. ప్రతినిధి చెంగల్పట్టు చేరకమునుపే హార్ని మానుగారున్న పానెంజరును కలిసికొనెను. పానెంజరునెక్కి హార్ని మానుగారిలో మాట్లాడెను. స్థానికపత్రికలలో కొద్దిగ ప్రచారంపబడినను రాత్రి చీకటితో ఎగ్జ్యూక్యూటీవ్ నువ్వ చాలమంది టెన్డలును పిన్నలను బి. జి. హార్ని మానుగారిని ఆహ్రించిరి. వచ్చిన వారిలో ముఖ్యులు సర్వేయూర్, రామదాసు, రంగస్వామిఅయ్యంగారు, బిశ్వనాథ అయ్యరగారు ఉండిరి. విశ్వనాథయ్యరగారును, హిందూపత్రికా అఫీసువారును హార్ని మానుగారికి పూలహారము వేయగా గాంధీకి జై హార్ని మానుగారు జైయనమ ప్రజాసమాహము అడ్డద బాష్పములు కురిపించిరి. ఇట్టి విార్వార ఆవరణ దోవలో పెక్కు స్టేషనులవద్ద పొందెను. ఇక్కడ నున్నంతవరకు హిందూపత్రికాధిపతికి అతిథిగానుండును. (అ. ప్రె.)

మావిలేఖరితో మాట్లాడుచు హార్ని మానుగారు రిటనిరి. లండను లో ఇంక ను పాను పోర్టు ఇండియా కిమ్మని యడుగుట వ్యర్థమనితోచి కొలంబోగాని, గోవాగాని, పాండుచెరిగాని వెళ్లి హిందూదేశపు ప్రభుత్వము నన్ను ఆపునేమా చూతమని బయలుదేరినచాల కాలమునుండి నా కి యుద్దేశ ముండెను. తల్లిగారికి సంవత్సరము నుంచి చాల జబ్బు చేసినందున దేశము విడిచివచ్చుటకు వీలుకాలేదు—నవంబరులో పారిసు వెళ్లి కొలంబోకు నా పానుపోర్టువీధి సంతకము చేయవలసినని బ్రిటిషు కాన్సులును అడిగిరిని. కొలంబో వెళ్లుటకు నా చేతున్న అధికారులు చాలునని ఆయన నాతో చెప్పెను. ఈ పానుపోర్టు బ్రిటిషు రాజ్యమునకును పనికిరాకున్నది తనకు పనికివచ్చునని చెప్పెను. ఫ్రెంచి అధికారులు నా ఫ్రెంచి పానుపోర్టు ఫ్రెంచి కాలనీల కన్నింటికి పనికివచ్చునని చెప్పిరి. పోర్టుగోనుకాలనీలను సైతము పానుపోర్టు సంపాదించితిని. మార్చెల్సులో 19 వ డిసెంబరున బయలుదేరి ఫ్రెంచి స్టీమరులో కచ్చములేకుండ కొలంబోలో గురువారము ఉదయమున దిగిరిని. కొలంబోలో దిగుటకు మొదట ఆటంకపరుపబడితిని. కాని కొద్ది సేపటి తరువాత పై అధికారులు ఒప్పుకొనిననియు నేను దిగవచ్చుననియు చెప్పిరి. నాపాను పోర్టువీధి స్థాంపు వేసిరి. తరువాత మరియొక పోలిసు అధికారి వచ్చి అక్కడనుండి కడలకూడదనెను. కాని తరువాత కొదిసేపటిలో తనూపాన వేడుకొనుచు నన్ను నెడలించెను. నేనా సాయంకాలము మెయిలులోనే ఫ్రెంచి టెక్స్టుతో పాండుచెరి ప్రయాణమైతిని—ధనుష్కోటిలో పోలిసుఅధికారి వచ్చి నన్ను దిగనీయననెను. వాడ మెంతైనను నేను కొంతసేపు పోలిసువారి జాగ్రత్తలో నుండవలసినదొచ్చిగది—కాని 8 గంటలకు హార్ని మానుగారు చెన్నైపట్టణము దిక్కువచ్చునని రేలించిచ్చిట్లు పోలికు అధికారిచెప్పెను—సాయంకాలము 8 గంటలకు నేను బయలుదేరిరిని—దోవలో నాజోలికొరను రాకున్నయెడల బహరాత్రి మద్రాసులో విశ్రమించిబొంబాయి పోవలెననుకొనుచున్నాను—రాజకీయ విషయములలో నేనిప్పుడు చెప్పుటకు ఏమియుండదు. నాకిప్పుడు ఈదేశమునకు తిరిగివచ్చుటకు బహుశ సంద దాయకముగనున్నది—ఎన్నికష్టములు ఇకకుందు వచ్చినను నేడు నేను పాండుసోఖ్యమును మరువజాలను. (అ. ప్రె.)

కర్ణాటక రైతుసభ

కలకత్తా, జనవరి 9 :—అంకినెరిపోర్టు ప్రకారముఉప్పు మోదతప్ప హిందూదేశపు సముద్ర భూభాగముల సందర్శమున 1925 డిసెంబరు నెలలో 892 లక్షలరూపాయలు కర్ణాటక రైతు సభ్యుల వచ్చినది. నవంబరులో 422 లక్షలును, 1924 లో 399 లక్షలును వచ్చినది. (అ. ప్రె.)

రామ్మో మాన్డొనాల్డు కొలంబో చేరిరి

కొలంబో జనవరి 9 :—పదిరోజులు మాత్రముండుటకు ఇక్కడకురామ్మోమాన్డొనాల్డుగారు వచ్చియున్నారు. ఇసాబెల్లు, జోను, షేలా అను మువ్వరువుత్రుకెలు ఆయనతో నున్నారు. పత్రికావిలేఖరితో మాట్లాడుచు ఇంగ్లీషువారు ప్రస్తుతపు ప్రభుత్వముతో విమర్శించెందరి అని చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

దక్షిణేశ్వర బాంబుకేసు

10 ఏండ్లు ద్వీపాంతరవాసము

అందరును శిక్షింపబడిరి

కలకత్తా, జనవరి 9:—ఆగ్రేపురం స్పెషల్ కోర్టు వారు దక్షిణేశ్వర బాంబుకేసులో ముద్దాయిల కందరకును శిక్షలవిధించిరి. హాజీ నారాయణ ఆనందహరి రాజేంద్రగార్లు 10 ఏండ్లు ద్వీపాంతరవాసమును బిరేంద్ర ద్రుబాహు, నిఖిల, రఘుబాగ్లకు ర ఏండ్లు కఠినపరకమును, శివరామ దేవీప్రసాదు గార్లకు 8 ఏండ్లు కఠినపరకమును విధించిరి.

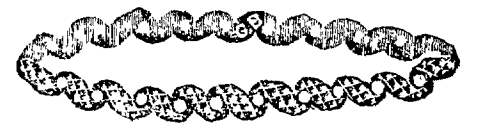
తీర్పు

శిక్షలు విధించుటలో కమిషనర్లు సాక్ష్యవంతముల పరిశీలించి డిక్టేరి: ఒక బాంబును, రివోల్వరును, పిస్తలును, తూటాలును, రసాయనములును. వరికరములును కావలసినవంత విస్తృతవంత బద్ధమైన కరపత్రములు మొదలగునవియు ముద్దాయిలు సేసినవి ఇంటిలో దొరకినవి. సోదాచేయుట న్యాయముగనే చేయబడినటులవారు తప్పి నందిరి. పోలీసువారిచే ఆపివేయబడినవాటిని దొంగతనముగా చేర్చబడినట్లు తెలుపబడలేదు. ఏడు క్లౌజుతో ఈవస్తువులు సమకూర్చబడెనో ఆ సంగతి గోచరమే వీలవారి గురువు ప్రకృతమైన దానిలో ఇట్లు ప్రారంభించబడినది. ఈపుస్తకపుట ద్వేషమేచునగా విప్లవకారకులగు భగ్న కారకములగువస్తువులు పర్యవేక్షకారము ఉపయోగించునట్లు చేయుటయే. ఇంకాదొరకినవస్తువులగురించి చెప్పట ఆనవసరము. ఉద్రేకపూరితులజేయు కరపత్రములును బంధింపబడినవారగు పశుపశుసామగ్రిలను మట్టుప్రక్కప్రదేశముల ప్లానులు, విప్లవకారులగునపు యోగవడు వివిధభాషాతంత్రములును కనుపడినవి. కనుపడిన కాగితములును పుస్తకములును ఆయుధములును మందుగుండుసామానును చేయుచున్నారను విషయముచెప్పకయే చెప్పబడునవి. విప్లవోద్యమతో బ్రటిషు సామ్రాజ్యము లోని భవప్రాణములకు భంగము కలిగింపనున్నారు. (అ. ప్రె.)

శిక్కు పంజాబు శాసనసభ్యులు

లాహోరు, జనవరి 10:—ఇదివరలో ప్రకటించిన రీతిగా పంజాబు శాసనసభ్యుని శిక్కు సభ్యులు తమ సభ్యుల క్లబ్బులో సర్ ఫజ్లూహుస్సేనగారిచే ఖాళీచేయబడి విద్యార్థి మంత్రిత్వమును అంగీకరించు విషయమై ఆలోచించుటకు కూడిరి. 12 నరు సభ్యులలోను 9 నరు వచ్చి హాజరైరి. మూడు గంటలు పూర్తిగా చేర్చించిన తరువాత మరతులు లేక గురుద్వారా థైటీలను విడుదలనంతవరకును ప్రభుత్వమునకును శిక్కులను అనుసారసంబంధము ఏర్పాటునంతవరకును ఏ శిక్కు సభ్యుడు మంత్రిత్వమును అంగీకరించరాదు. సభలోని శిక్కు పార్టీ అట్లంగీకరించిన పెద్ద మనిషికి సహాయము చేయజాలదు. ఈ తీర్మానమును 4 అనుసారముగను 1 వ్యతిరేకముగను సభ్యులు వచ్చెను-మిగిలిన 4 నరు అక్కడనుండి సభ్యులనిచ్చు సమయమున లేచి పోయిరి. వీలవారిలో నొకరికి మంత్రిత్వము వచ్చునని అనుకొనుచున్నారు. మొత్తము మీద ఈతీర్మానముపై ఆభిప్రాయభేదము లేదు. శ్రీ గురుద్వారా సంఘ జమీందేవీరు శాసనసభలకు రాగలిగిరి. ఆ సంఘముయొక్క ప్రస్తుతముఖ్యోద్యోగము ఏ మరతులు లేక థైటీలను విడిపించుటయే అందుచేత ఆ సభ్యులు ఆ సంఘమువారి ఆజ్ఞను శిరసావహించవలసినదే. ఏ ఉద్యోగమును గాని సంఘమువారు చెప్పనిచే స్వీకరించరాదు. (అ. ప్రె.)

సవరను బంగారు గట్టిగాజులు

జర 1 కి మహారీరు 4-0-0 మాత్రమే

మొదలు కట్టించుచేయబడినవి. ఆద్యుక్తమయిన పనితీరును, అనేక రకములలో గలవు. సవరను బంగారును గాంధీ, యెప్పుడయినను సరే మీ కనసరము, లేనియడల సవరనులగు ప్రకారం సొమ్ము వాపసు యివ్వబడును. కోరువారికి కేటాకు పులితముగా పంపబడును. 2:80-12:54

గోలుబేంగిల్లు మేనుపాక్చరింగ్ కో

18 జనవరి ముత్తయ్య మొదటిపిట్టసావురారుపేట మద్రాసు.

స్వరాజ్య సంపాదనము

చట్టసమ్యక్తమైన ఆంధోళనయే మార్గము

యం. పి. జిన్నా గారి యుద్ధోప

బొంబాయి, జనవరి 10:—నిన్న పాయంకాలమున ఒక బహిరంగసభలో నుపన్యసించుచు స్వరాజ్యసంపాదనకు చట్టసమ్యక్తమైన సక్రమాంశోళనయే మార్గమని యం. పి. జిన్నా గారిట్లు చెప్పిరి:—చట్టసమ్యక్తమైన ఆంధోళన సస్తి పోరాడుటకు హిందూజాతీయమున రాజ్యాంగవిధానము బాగుగా నభివృద్ధిజేయలేదు. మింట్రీమార్గే సంస్కరణములు వచ్చుటకు 18:2 నుండి 1909 వరకు ఏలజరుగవలసివచ్చెను! తిరిగి 1919 పూర్వమే అనగా అంత స్వల్పకాలములోనే అంత ఆభివృద్ధి ఏలకలిగెను. వీలవగా 1919 పూర్వము పదిసంవత్సరములలో హిందూజాతీయంలో రాజకీయపరిణామము హెచ్చుగాగుండులవలన ప్రభుత్వమువారు లోబడవలసివచ్చెను. తరువాత చేపవలసినపని యేమియు 1925 లో నిర్ణయము ప్రకటించెను. కొంతమంది శాసనోల్లంఘనమునకు ప్రజలను తయారుచేయలేనని చెప్పుచున్నారు. ఒక ఏకీకృత లోబడియున్న ప్రజలు స్వాతంత్ర్యముకొరకు ఏదోయొకపద్ధతి నవలంబించుట సహజమేనైనను వీరిట్లు ప్రయత్నముచేయుచు విప్లవమునకు మార్గము జూపుచుండగా దేశములోని తక్కినప్రజలు చేతులు కట్టుకొని యూరకమామచు నూరకుండజాలరు దేశములో మత ప్రబోధముతో బాటు రాజకీయ ప్రబోధము కల్పించి కొట్లకొలిది రూపాలుల ధనసహాయము కలిగి చూచువారులతో బద్ధులు కలిగిన సంయుక్త ప్రజాపక్ష మొకదానిని చట్టసమ్యక్తముగా సక్రమముగా దేశములో లేపదీసియేవల ఏ ప్రభుత్వమువారును ఎదురు చెప్పజాలరు.

తుల్య దేశరక్షణార్థమై అందరును యోధులు కావలసినదని జిన్నా గారు చెప్పిరి.

అన్యక్షతకొనించిన నలురాజనీగారు శాంతపద్ధతులతో లేలిన విప్లవము బ్రతుకొని కార్మికప్రభుత్వమును గూర్చి చెప్పి జిన్నా గారు చెప్పినట్లుంటే చట్టసమ్యక్తమైన సంయుక్త ప్రజాపక్షమునే ఆహ్వానించిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు హిందూజాతీయయొక్క బలహీనతయొక ఆధారపడి యున్నారు. చెప్పయే వారి బలహీనతను జాటుచున్నది. జాతీయతభేదముల నవదుకొని రాజ్యాంగపద్ధతుల ననుసరించి జాతీయతకే మేల్పరచుటయే మార్గము. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలు

బొంబాయి, జనవరి 10:—బొంబాయి గవర్నరు ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలులో గా|| సర్ మోస్తీరాంకర్, కె. సి. యన్. ఐ. ఐ. సి. యన్ గారి తరువాత జె. ఇ. బి. హల్దన్ సి. యన్. ఐ. ఐ. బి. ఇ., ఐ. సి. యన్. గారు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

Rubber Balloons

విల్లులు ఆడుకొను అమృతాంజనం డిపోవారి రబ్బరు బెల్లాన్లు

ఇవి విల్లులు ఆడుకొనుటకు చాలా వుపయోగమైనవి. ఆమెరికానుండి తగురుచేసి రప్పించబడినవి. గానిపోసినయడల తక్షణం అయి విల్లులకు చాలా అవరణమును కలిగించును పలు రంగులలో గలవు. బహు కొలదిగ రప్పింపబడినవి. వెంటనే ఆర్డర్లు పంపుకొనగోరును. ఆర్యకు ఆశాభంగమును.

- నెం. 1. హాడుగపాటిపి పెద్దరకం డజన్ 1 కి రు 2-8-0
నెం. 2. " మధ్యరకం డజన్ 1 కి " 1-8-0
నెం. 3. " చిన్నరకం డజన్ 1 కి " 1-0-0
నెం. 1. సుగంధముగ ఉన్నరకం డజన్ 1 కి రు 2-8-0
నెం. 2. " మధ్యరకం డజన్ 1 కి " 1-8-0
నెం. 3. " చిన్నరకం డజన్ 1 కి " 1-0-0

ఏరకములోనైనా 3 కి తక్కువ పంపబడవు. తపాలచార్జీలు ప్రక్కేకము.

అమృతాంజనము డిపో

6, 7. తంబు రెట్టిపిడి మద్రాసు.

శ్రీపెను

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

బొంబాయి, జనవరి 9:—శ్రీపెను సంఘమును స్థాపించినేటిలో సంవత్సరము పూర్తియైనది.

ఆశ్రీ మానభంగమొనర్చబడ లేదు

అలహాబాదు, జనవరి 9:—పోలీసు అసిస్టాంటు నూపరింటెండెంటుగారు పట్టామునకు నాలుగుమైళ్లదూరములో సోమవారమునాడు మానభంగ మొనర్చబడిన శ్రీపెను కలిసింపు నొకయొమెను పట్టుకొనెను. ఆయనకు తనసొంతయొద్ద పోలీసు నియంత్రణకును మానభంగ మొనర్చలేకయు చెప్పెను. అమృతాంజనమును ధరనుకూర్చిన స్వల్పకాలపురస్థాననియు ఇతరులు మనాచ్యుదీయబాగున ఆడుచు తన్ను గంఠను పారజేసి రనియు చెప్పెను. ఆయనకుయొక్కయు, సామలయొక్కయు వాక్యములు జాయింబు మాటిప్రేటు గారుతీసికొనిరి.

ఆర్ధున పరావృత్తిదీలు జైలరును కొట్టిరి

నాగపూర్, జనవరి 9:—కొద్దిరోజులక్రితము అసిస్టెంటు జైలరుపై ఆ రాత్రి గా పడి వారి శత్రుమందున్నంతముగా కుళ్లతో కొట్టిరి. చాల గాఢములు తగిలెను. అసిస్టెంటు జైలరు దూదీగారు జైలు ఆసుపత్రిలో చికిత్సచేయించుకొనుచున్నారు. ఇంకను పూర్తిగ బెబ్బలు తగలకుండునట్లు జైలరు ఫోగడపడిగారు ఆపుతేసిరి. రాయసాపేట వాసురామసింగగారియందు విచారణ జరుగచున్నది.

నాగపూర్ము మునిసిపల్ సభ్యులు

నాగపూర్, జనవరి 9:—నాగపూర్ పురపాలకసంఘసభ్యుడైన స్వరాజ్యవాది మండ్రేగారు ఈరోజున డాక్టరమాంజీగారు మగ్గ్యపరగణాల శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామీవ్వంగులకు విచారించుచు ఆయన సభలో నున్నంతకాలము చేసినకృషికి మెచ్చుకొనుచు కాబెట్టెటలో ప్రధానవిధానము అవలంబించవలసిన దనియు తీర్మానము తెచ్చెను. కాని సభ్యులు చాలమంది మాంజీగారు ఇంకను రాజీనామీవ్వనందున తీర్మానమునకు అగత్యము లేదనిరి. అధికారార్థము మాంజీగారి రాజీనామా ప్రకటించు వరకును ఈ తీర్మానము ఆపుతేసిరి.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయరాయబారము

బొంబాయి జనవరి 9:—ఈదేశముందు ప్రచారమునచ్చేడి వారమునుండి చేయదలచిన దక్షిణాఫ్రికా భారతీయ రాయబారము తమ కార్యక్రమమును ఈ పట్టణములో నొక సభతో ప్రారంభింతురు. తరువాత దేశముందు వివిధ ప్రాంతములను ఈ దక్షిణాఫ్రికాతోనే సంచార ప్రచారములు కావలెను. ఇందులో కొంతమంది ఈసారి అఖిలభారత శాసనసభలో దక్షిణాఫ్రికావిషయము ఎక్కువ చేర్చింపబడును గనుక శాసనసభను చూచుటకు వెళ్లుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

అఖిలభారత శాసనసభాధ్యక్షుల సభ

ఢిల్లీ జనవరి 9:—నిబంధనలకు విపరీతార్థములు రాకుండ కార్యక్రమముందు సామ్యముండునట్లు వివిధశాసనసభల స్టాండింగఆర్డర్లను పరీక్షించుటకు సభ ముగింపకపూర్వము ఒక ఉపసంఘమును ఏర్పరచిరి. పెరెట్టు కమిటీలో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము తమ బూ బలముల బట్టి యుండవలెనను విషయమునకు ఎక్కువసావధాని లేకపోయెను. పెరెట్టు వారు తమ సంఖ్యను అనుసరించి ఎక్కువమందిని ఏర్పకొన్నను ఇంతవరకు సార్వలీ విషయములలో కష్టమేమియు రాలేదు. అష్టాక్షు మొలల గోళు సంచరబెట్టుల నుపయోగించుటలోను అనుసరించులసిన విధానమునుగూర్చియు చర్చించిరి. రూపరేఖగ సభజా బలముల సంఖ్యలన్నియు పరిశీలనచేయి. వాని కార్యక్రమ ప్రయోగములను చాంపెడిరి. (అ. ప్రె.)

ముఖ్య క్రియకులు ఏ. వెంటు రమణారావు కమ్రాది రావుగారలు వాదించుచు 19-11-25 దిన న్యాయ శ్రీనివాసయ్యంగారి ఎదురుమున ఇంజక్షన్ ఉత్తరీ. తాత్కాలికముగ ఉత్తరు వొసంగబడెను. నేటిదినము ప్రతివాదు లాఇంజక్షన్ ఉత్తరువును రద్దుకొన న్యాయమూర్తిని అనుమతించిరి. ఇరుపక్షములవారి ముఖ్య ప్రతివాదులు తమ ఆమోదముయొక్క జమా క్రమతో ఖచితముగవాపెట్టివాది కోరి. పును వారికి కవికాశముసంగనట్టి ఏర్పాటుతో ఇంజక్షన్ ఉత్తరువును రద్దుజేసిరి. తిరిపుర ఏ. వెంటరమణారావు, కమ్రాది శేషగిరి అను ప్రతివాదితరపున టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారసామి అయ్యగారలును వాదించిరి.

బి.జి.హార్మి మనుగారికి స్వాగతము

తలకునుట్టుమువద్ద బ్రహ్మాండమును సమావేశము

7 సం॥ ల ప్రవాసానంతరము భారతవర్షమున కరుదెంచిన హార్మి మనుగారి దివ్యసందేశము

“నాకు గలిగిన పరాభవము యావద్భారతవర్షమునకు జేయఁడు కాన భారతీయులారా; పరస్పర ద్వేషములు మాని స్వాతంత్ర్యసమరమున పోరాడుడు”

“బాంబాయి క్రానికలు” పత్రికా సంపాదకులును, ఆంగ్ల దేశీయుడైనను భారతదేశమును జన్మభూమిగా ప్రేమించుచు భారతవర్షమునకు ఆగళితమగునేవ లొనర్చి భారతీయులెల్లర కృతజ్ఞతను పాత్రుడై సర్వోత్తముడని జనులెల్లరచే గొనియాడబడుచున్న శ్రీ బి. జి. హార్మి మనుగారు 7 సంవత్సరముల ప్రవాసానంతరము తిరిగి తామత్యంతము ప్రేమించు భారతానని కరుదెంచి 7 సంవత్సరములకుగాను మరల నిన్నటి సాయంత్రము చెన్నపురి తలకు నుట్టుమునందు బహిరంగసభలో నువన్యసితురని విని సముద్రతీరమంతయు జనాకీర్ణమైయుండెను. వ్యవధిలేకుండుటచేతను, వార్తాపత్రికలద్వారా గాని, ఇతర ప్రకటనములమున గాని పురమంతయు తెలియని కారణముచే తొలియపన్యాసము నాలకింప కుతూహలులై యున్నవారనేకులు ఆశాభంగు లైరి.

“బాంబాయి క్రానికలు” పత్రికాయందు కొన్ని సం॥ కులు ప్రచురించిన సేరముచే భారత ప్రభుత్వము వారు బి. జి. హార్మి మనుగారిని 7 సం॥ క్రితము భారతవర్షమునుండి గొంపోయి ఇంగ్లండునందు ప్రవాసమందుంచిరి. నేరారోపణగాని విచారణగాని జరుపబడలేదు. పితవ భారతశాసనసభయందను, బాంబాయిరాష్ట్రీయ శాసనసభయందును కామన్సు సభలోను హార్మి మనుగారి ప్రవాస విషయమై పలువురు ప్రభుత్వమువారిని ప్రశ్నించుచుండినను ప్రభుత్వమువా “రెప్పటి కెయ్యది ప్రస్తుతమో అప్పటి కా మాటలాడి” తప్పించుకొన జూచుచుండిరి. తుదకు బి. జి. హార్మి మనుగారు తమకై తామి ప్రాన్సుదేశమునుంచి సింహళమున కరుదెంచి ఆచట పోలీసువారు నిరోధించినను వారి యుత్తరువులకు లోబడక భారత ప్రభుత్వమువారి యనుమతికై వేచియుండకనే భారతదేశమునం దడుగిడిరి. ధనుష్కృతీనుంచి చెన్నపురికి మొన్నటి సాయంత్రము జేరినిన్న సాయంత్రము తిరువలిక్కేణి సముద్రతీరమందు గొప్పబహిరంగసభలో ఉపన్యసించిరి.

గేటౌటి ప్రజలు సమావేశమై నిన్నటి పరాభవయందు సంగచామి అన్యుంగానగారి ఉపహాసపై చాలి పి. జి. హార్మి మనుగారు వర్ణనాత వహించిరి.

ఏ. రంగపామి అన్యుంగాన మట్లాడుచు బి.జి. హార్మి మనుగారు భారతదేశమునకై తమ సర్వస్వము భారపోయినయె, పలుభాషల నడిపిరయె, తిరిగి క్రేమాస్పదకు భారతదేశ

సంహమ లిప్పించుచున్నాను. అని బి.జి. హార్మి మనుగారు తమిళభాషయందు మాట్లాడుచు ఉపన్యాసము కాన్పుసింది వారి సేవాత్మగముల బ్రస్తుతించిరి.

శ్రీ ఎస్. సత్యమూర్తిగారు

హార్మి మనుగారి ఉపన్యాసము వారు మాట్లాడుచు భారత ప్రభుత్వము వారు హార్మి మనుగారిని ప్రవాసమున కంధుటలో అవాగధిమను, అన్యాయకరమను చర్చను ఖండించిరి. “చట్టమునకు భంగముగ ప్రశ్నించినంతవరకు బ్రిటిషు పాయని (బ్రిటిషు-ప్రాంతవ హుగారు) సామ్రాజ్యమందు తన కిష్టము వచ్చినవోటికి అంగ కుండునటం భారత ప్రభుత్వము నిర్బంధించినటుల ఇది తప్ప ఎరియొక నివర్తనమున నేగాంచలేదు. హార్మి మనుగారు ఆంగ్లయులు, కాని ఆంగ్లయులం దనమానవుగుటులు హార్మి మనుగారి వలె నిరాడంబరముగ, నిర్వాజముగ, పరితపతముగ భారతదేశమున ప్రేమించి వేరొక ఆంగ్లయుదేశాని నే గాంచియుండలేదు. (వినుడు, వినుడు). హార్మి మనుగారు ప్రవాసమందుండిన నా, వారి శరీరము రి తల మెల్ల దూరమునం దుండినను వారి హృదయము ఇచటనే యున్నది. వారిని నేడు ప్రభుత్వం కేన్పుపురి పోయె ఆ హార్మి నిం చు న పు డు ఆ నే తు హిమ వ ద్ది రి ప ర్యం త ము భారతీ యు ల సంతోషితముయను ప్రకటించుచున్నార మనుటలో సంది యుచులేదు. భారతదేశము తనరాజకీయవిషయ క్రితపాటుబడుచు సర్వకముగ అభివృద్ధిజెందు సమయమందు గాంధీమహాత్ముని మహాత్మ్యప్రస్తు నుములచే నాకర్షింపబడియు, అసహాయోద్యమము గాంచి ఆత్మైరసందియు ప్రపంచమం దనేకులు భారతదేశమునకు మిత్తులైరి. కాని హార్మి మనుగారు చిరకాలమునుండియు భారతవర్షమునకు పశుమిత్రులు. భారతీయులపట్ల వారి ప్రేమాతిశయములకు మేర లేదు. పత్రికా సంపాదకులగు నండి వారాకళయం దనమానముగ ప్రవీణులు గాంచిరి. వారి విజ్ఞానధనముతో సేప్రభుత్వోద్యోగములతో స్వీకరించిన గొప్ప రాజ్యాంగకేత్రలలో నొకరై యుండెడివారు. ప్రభుత్వేరుదములను, గౌరవముల నెన్నిటితో బొందియుండెడివారు. కాని తమ విజ్ఞానమంతయు భారతదేశమునకై వినియోగింప, నిరాడంబరముగ నేవింప, కంకణబద్ధులైరి. (వినుడు, వినుడు) అందులకు వారి కళంకరాహిత్యమును, స్వార్థరహితము నగు భారతవర్షముపట్ల గల ప్రేమయే కారణము.

1919 వ సంవత్సరమందు హార్మి మనుగారు దేహమం ద నాశోగ్యము గలిగి యుండినపుడు రాత్రిసమయమందు పోలీసువారు దొంగలవలె ప్రవేశించి విచారాత్మక నవకాశ మొసంగక జాచిని శూశకమునండి గొంపోయి ఈ 7 సంవత్సరములను బ్రిటిషు దేశమందు నివసించిరి (అవమానము) నేటివరకు పీరి ప్రవాసమునకు పరిమితు కారణముల నొసంగజాలక అసంబద్ధములగు సమాధానముల జెప్పచున్నాను. దీర్ఘస్థాంతములందు బ్రిటిషు పైనిములు ప్రజలపై ఒక విధమున తుపాకి నుండ నుపయోగించినను నార్తను బాంబాయి క్రానికలు పత్రికయందు ప్రకటించినను నేరముపై వారిని ప్రవాసమున కంకిరి. కాని గాయి క్రానికలును దీర్ఘమును విశేషి యొకరు అనాత్రించిందు అంకిత లెంతివార్తను ప్రభుత్వమువారు నిషిధారతప్రభుత్వమువారిని ప్రశ్నించినపుడు తమపనిగాను, దేశ-కార్యదర్శిని అడుగజలనినదనియు, వారిని ప్రశ్నించి, వీరిని అడగవలసిదనియు త్రిప్పణువచ్చి తుదకు బాం ప్రభుత్వమువారికి అధికారము గలదని నిర్ణయించిరి. రాగామగాని అక్రమి అనుభ ఉపయోగము మొదలగునట్లు చగాని వారి నేరమును రూపుపరపజాలకపోయిరి. భారత సభ యం దు వి దూ ష కు డు ను, హో ము లు డు క గు (నల్ల) పో అ లె క్కాం డ డు నూతు పుగ్గాడ కెండుచు హార్మి మనుగారు బాం క్రానికలు పత్రికను నిర్బంధించి విధానము తమక క్షే

ప్రకరముగ లేదని వర్ణిరి. విజయగ ప్రభుత్వమువారు తమ చర్చను సమర్థించుకొనుటకు సహేతుకమును గన్పరుపజాలక పోయిరి. రెప్పాన్తేవు సహకారమును వాదించువా రిట్టి తీవ్ర పరాభవముల గమనింపగోరవను. ప్రభుత్వమువా రెప్పుడును తాముచేసెడి మందికార్యమును గొణగకుండ జేయరమో యని తోచుచున్నది. (నల్ల) మహాత్మా గాంధీగారి కారాగారమును సనమునకు పితవ భారతదేశమందిట్లవల బిరించవలెయెం దీవిషయము చారిత్రకముప్రసిద్ధము. చిరస్మరణీయము. (హర్మ ము) సుస్వాగతము

హార్మి మను మహాశయ! మాదేశమునకై తమ సర్వస్వము సర్పించి పంకవృక్షములపాలైన మీకు సుస్వాగతము మేమే స్వేచ్ఛగలవారమైనచో మిమ్ము తమరీతి సన్మానించుముండెడి వారము కాని మేము వేదకానికి జెందివారము; పరాధినులము. మా ప్రేమామయ మ గు, హృదయ పూర్వక స్వాగత యు నే మీ నే వల కు కృతజ్ఞతగ నొసంపమన్నారము. దయతో స్వీకరింపుడు! మీరిది నివసించి మాధర్మసంప్రసాదమునందు తోడ్పడెదరు గాక! భారతీయుల మహాభలములందు యుగాంతరములైన తుడిచివేయుజాలతి రీతిని మీవామాంకితము చెక్కుబడియున్నది! అని పక్కినవత్తకు సభ్యుల సంతోషమును కరతాళముల మూలమునను, శీతలతోకు చెల్లించిరి.

బి. జి. హార్మి మనుగారు

ఉపన్యాసముల ప్రత్యక్షమమున తామంగ్లభాషయందు మాటాడతలసి వచ్చినందులకు సభ్యులక్షమాపణ గోరిరి “భారతీయ సమావేశమునందు భారతీయులకు దేశభాషలలో ఉపన్యసించజాలకుండంబు గొప్పకష్టముగ నే నెల్లపుడు పరిగణించియుండిని. కాని, బంగాలీ, తమిళ, తెలుగు మున్నగు వివిధదేశభాషలలో ఉపన్యాసమొసంగగల భాషాజ్ఞానమునకు చాల కష్టింపవలయునని ఆప్రయత్నమును వదలియుండిని.

“సంశయముతో నాహృదయము నిండియున్నది”

నేటిసాయంత్రము నాహృదయము నావరించియున్న భావపరంపరలను ఏభాషయందు గాని సంపూర్ణముగ ప్రకటించుట మిక్కిలి కష్టతరముగ తోచుచున్నది. మూరల ఏమసంకల్పరములనుండి ప్రియతమముగ నీయూభారతవర్షమున కేతెందుటకై చేచియుండిని. అట్టిది జరుగునాయని సందియ పడుచుండ ప్రస్తుతము నా మాటలు సఫలమై నాహృత్ము నే గాంచగలిగినందులకు నిజముగ నాహృదయము నిండియున్నది. నాభావముల వెగ్గెక్కుటకే నశస్త్రదత్త యున్నాను అగ్ర్య యలను సత్యకూర్మిగారును నన్నీగూర్చి జడివిన ప్రేమ మయభాషణములకు పరిమితు సమాధాన మొసంగజాలనిచో తీమింతురు గాక!

భారతవర్షమున కిదివరలో నే నేమిచేయ గలిగినను ఇక ముందును అంతకుమించి నేవజేయ ప్రయత్నింతును. (వినుడు, వినుడు) కేకలు కరతాళకృత్యములు, నాచొండిలో జీవములుండుకాలములో భారతవర్ష స్వాతంత్ర్యమును గాంచుట నాజీవితపరమార్థములలో నొకటిగ నెంచుచున్నాను (వినుడు, వినుడు) భారతదేశ స్వాతంత్ర్యసమరమందు నాయల్పక క్రితో నేజేయవననాయముజేయుట కాయాశయ మేకై తా హజనకముగ నుండగలను. దేశమంతరి ప్రకృతిరాజకీయములను గూర్చి నే డీసమయమున ముచ్చటించ దలచుననలేదు కారా మేమన గడచిన మూడువారములనుండియు ఇచ్చట జరుగుచుండు శ్రమదోషములతో పరిచయము లేకుంటిని. ఈగొగ గతీయ మహాజనసభ జరిగినది. దేయమహాజనసభనుగూర్చియును నే శ్రేయ కక్షల అభిప్రాయములను గూర్చియు సంపూర్ణముగ తెలిసికొనుటకు పూర్వమే దేశమందరి ప్రముఖులతో సంప్రతించుట నో పూర్వము రాజకీయములపై ప్రత్యేకోద్దేశములు తెలుపుట సాహసము గావచ్చును.

“ప్రవాసమునన్ని సుమంతయుమార్పు నేయజాలదు”

సాగ్యమగునంత త్వరలో విదేశీయ బానిసత్వమును (నాదేశీయులేయినను) రూపుమాపి సంపూర్ణముగ భారతస్వపరిపాలనను స్థాపించుటకు ప్రతిభారతీయులను భారతీయ మిత్రులగు వారెల్లరును పోరాడవలయునను ఉద్దేశమును అందివేయు అభిప్రాయముతో నేను నాభాష ముల చెల్లడించుటకు రిప్పించుకొనుచు న్నా స ని తలంప కుండురు గాక! నే ప్రవాసమున కేవలమిది 7 సంవత్సరములలోగ భారత ప్రభుత్వమువారు నాకు గావించిన యపమానముగారి, చాల్కడ జేసిన కష్టానుభవముగాని ఏవిధమున భారతీయ స్వాతంత్ర్య శ్రయనుపట్ల గల సానుభూతిరీ అలమూత్రమైనను మార్పుజేయ

దీని తెలిసికొనగలము. (వినుదు, వినుదు) ఎన్నియూరు
అవకాశమున అన్నియూరు ఈ ప్రభుత్వముయొక్క
సమీక్షములను నిరసింపబడు ననియున్నది. అట్లు
కీములు నాధర్మము (వినుదు వినుదు) నన్నీ చేతులుంచి బెడల
దుపులకుకారణమున అట్టిప్రాయమునుంచి ఒక అంగుళమై
ను తొలగలేదు. (వార్త ము) మున్ముందే బెడలమున్న నా
యా యభిప్రాయములు కలవరకు నేమియు మార్పుకలదనా
వు. నాకు లభించిన ప్రతి యావకాశమును వానిని నెలదింప
బడదీయు. నే నేమిచేసినా నే నేమిచేయవలసివచ్చినది
లేదు. నేను భారతదేశమునకు నాయకత్వమున స్వయముగ అది
కలదికాదు. ఏ ప్రభుత్వముయొక్క అనుమతికొనిరా లేదు
అట్టిప్రతి ప్రభుత్వము పొందగను, మానవులకు నాకుగల హక్కు
లను స్వాధీనమునకును నే నేమిచేసినది. (వినుదు వినుదు)
“ఏమియునుగాని కొంతో పట్టామందు విడిచియున్నారనియు
భారతదేశమునకు వచ్చుటకు నిరసింపబడునూ రనియు”
వాస్తవ ప్రతికరంబు కలది - నే నేమిచేసినది - నేను
నిరసింపబడినది. అది అచిత్తము. నేను ప్రభుత్వము చేయించిన
లేదు.

నా ప్రయాణచరిత్ర - పోలీసువారి యాటంకము
నేను కొలంబోలోబయలుదేరిన దినమున ప్రభుత్వమున
ఒక పోలీసు అధికారివచ్చి నే నాయకత్వమున చేయబడు అనుమతి
పొందగల అటంకపరచెను. అట్టిప్రతి పోలీసు నైవేద్యము, నా
వద్ద పానుపాట్లు ఉన్నందున నేనాదేశమున కరుగుటకు నాను
హక్కుగలదని నుచితిని. నేను ప్రయాణము చేసినది ప్రాంత
వారిసావధానము. అందుకలన నింపాళప్రభుత్వమువారు నన్ను
నింపాళమునకు దిగుట కాలంకపరచినచో నేనుకను ప్రయాణము
చేయుటకు ప్రతినిధులనునకు నాకుగల కష్టములకు వారితో
దావా (దామేశములు) దెచ్చి దనవి చేపట్టితిని.
(వార్త ము) నింపాళ ప్రభుత్వకార్యదర్శి కీమయమై లేఖను
(వాసి పూర్తిచేయుమందు నంతలో పోలీసు యధికారి నుగురు
లబడ పరుచే తుకొనివచ్చి, అత్యంతరంతో “తానీవయము
న తనవైయధికారులతో చెప్పితి ననియు, నన్ను నింపాళమునకు
దిగుట వారు సమ్మతించినందు బల్కెను. కాని భారతదేశ
మునకు మీరు వెళ్లుట కను ను తిలే” దనెను “భారత
దేశమునకు నేనేను వయముతో మీకును, మీ సింహాళ
ప్రభుత్వము నకట్టి సంచింధమును లేదు. అయితమై నేనును, భారతప్రభుత్వమువారును యాచుకొందు
మీలే” యని నే నమాధానముపంగితిని. అంతటనే భారత
ప్రభుత్వమువారి అనుమతికై ఎదురుతెచ్చులు నాయును నే
గూర్చుంపలేదు. నేనుటలే చేయించిన ఇచ్చటివరకును సిం
హాళమున యుండెడివాడనని నాకు బాధగ తెలియను (నవ్వు)
మరియు కొలదిదినములలో భారతకాపనసభయందు నామిత్రుని
నామియుమై ప్రశ్నింపబడినారే! “విషయము నింపాళ
ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినది. మాకేమియు అందులో సంబం
ధములేదు. నింపాళప్రభుత్వమువారినుండి అధికారరీత్యునగల
తెలిసికొనుటకు మార్గములేదనియు మరియు నేమియె
దేవుడెను” - ప్రభుత్వమువారు ప్రశ్నలకు త్వరము విచ్చును
డెడివారే (నవ్వు) నేను బయలుదేరి వచ్చునపుడే భారతదేశము
నకు వెళ్లితిమని కృతవిశ్వాసమున వచ్చియుంటిని. కొన్ని
యవారములనులనగానిచో ప్రయాణ విషయకన్నా ఇదిగి
యుండవలసినది. సార్వభౌమునిపౌరులలో నోకనికీ, సామ్రా
జ్యమున దోకదేశమునుండి దోకదేశమునకు వెళ్లుట నిరాకరింప
టకీ భారతప్రభుత్వమువారి కెట్టిహక్కుగలదో పరీక్షింప కృత
విశ్వాసమున వచ్చితిని ప్రభుత్వమువారు నన్ను నిరోధించినను లేకు
న్నను కట్టుకు హక్కు నాకునుగలదుగలవనియు, నేను గాక
పోయినను తుదకప్పుడైనను జయించితిమనను సామ్రాజ్యవిశ్వాస
ముతోకనే నేనెట్లు గావించితిని. పోలీసులకు ప్రభుత్వ
యాజ్ఞను తెలియగ్గ నింపాళమునకో, ఇంగ్లండునకో మరలెచ్చె
దనని భారతప్రభుత్వమువారు కలవరింపబడుదు గావో! నే
నట్టి ఉత్తరముల నిరాకరించితిని. నాహక్కులకారకు పోరాడి
తిని. నాస్వాధీనమును ప్రకటించుకొనుటకు నేనెట్లు పట్టుట
లేదు.

“హక్కులకై పోరాడుదు”

దీనిని తెలుపదిన హక్కులను స్థాపించు కొనుటకు
కునము నెడదీయరాదు (వినుదు, వినుదు) భారతప్రభుత్వము
యొక్కగనీ; లేక ఎట్టిప్రకటన గావించబాలని బొంబాయిప్రభు
త్వముయొక్కగాని, ఎట్టివరకులకు లోకై నేనెచ్చియుండలేదు.
భారతదేశము ఏమో చ న ను ను న్నే పట్టు నిరాకరింపదు

మందు తోడ్పడుటకై విజ్ఞప్తులు చేయుచు, భగవద్ద
త్తులు నగు నాబోటివారిని భారతదేశమును రానివ్వకు
టకై భయపట్టుటకుచూపుచు ధాన్యము చేయు చట్టు
తప్ప ప్రభుత్వమువారికి నిజముగ నన్ను నిరోధించుటకు
సరియగు చట్టము లేదు. (వార్త ము) కావున విశ్వకారా,
కొంచెము స్థిర సంకల్పమునకు, కొంచెము నిశ్చయశక్తి
కా స్వాతంత్ర్యముచేరే, పోలీసువారియొక్కగాని, వారిచేతుల
ప్రభుత్వాధికారుల యొక్క గాని ధాన్యములను ఇనుమంతయు
కొంచెక తిరుగుటా తొనరబట్టలేరే, భారతదేశ కార్యదర్శి,
భారత, బొంబాయి రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు, లెండు దేశములందు
గల పానుపాట్లు ఉద్ధారము ఎల్లదగలదీ కట్టుకట్టుకొని గావించిన
ప్రయత్నములకు ప్రతినిధులుగా నే నే చేయునకు రాగలిగితిని;
నేనీచేయుట వచ్చితిని. నా యుచ్చవచ్చిన తెగంతకు చట్టుమును
విషయముగ చేసినంతవరకునా యుచ్చప్రకారము చెప్పబడును నే
యుటకును సంబంధములే ఇవలన నే నిరసింప నిశ్చయించుకొంటిని.
ఏ ప్రభుత్వము నందలి ఉన్నతాధికారుల కెట్టి విషయము తో
నను నే సరికలే యెను - నే నేమిచేసినది - నేను
నేనుకలెట్టి కార్యములు గావించి యుంటిని -
తిరిగి అటులే ప్రవర్తించ నిశ్చయ పరచుకొనియున్నాను. నన్నీ
చేయునుండి మరెవరూ మారు అంటివేయవలసిన ప్రయోగముగ
తోకనూకన చట్టును స్వీకరించుట; దీనిప అందు నిషయము
లోయితము. కాని నేనయిదానికొకటి 7 వలీ క్రిముకంటే మో
రలేదని ఎదుంగగోరెదను. 7 సంవత్సరము ఈదేశమునుండి
దలిన “హక్కుముగాత” తిరిగివచ్చితిగాని నాయకత్వము గావని
ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొనగోరెదను. నేనుచట్టునుండి వీరంగ
సామి అయ్యితిగాని జగ్గియుంటిని. నేనంత మాత్రమునకు నృ
ద్ధావ్యయనంగలేదని మోర్లెరుకు, ప్రభుత్వమువారును తెలిసికొన
గోరెదను. భారతీయ స్వాతంత్ర్య సంగ్రామములో వనితయు
టకు మీ యందలివలె నేనును నవయోవనోత్సాహ పూరితుడనై
యున్నాను.

“నాకు గలిగిన పరాధమును
భారతదేశమునకు చెందును”

కడపట మరెవరూ విషయము జెప్పగోరుచున్నాను.
ప్రభుత్వము గాని నన్ను గూర్చి పల్కినటులవారి ప్రకటనలకు పా
శ్యదనని యించి నటించెడివాడగాను. కాని గడపట 7 సంవత్సర
ములనుండి నేననుభవించిన యవమానము నా
నాయుకనిదేగాను. భారతదేశమున కంతటికిని ఆ యవమానము
కలిగినటులే (వినుదు, వినుదు) గాని ఒక ప్రత్యేక స్వత్వము
సంబంధించినదిగాను. నే ప్రకటించుటకు ద్వారముమానుబడిన
దనిన అందులకు కారణము ద్వారముల తొనరుటకును యధి
కారము భారతీయుల హక్కులందు లేకుండుటయే. ఆ యధి
కారము నిజముగమీమా పైకకై యుండవలసినది. అటులండిన
నేను దొడ్డి ప్రాంతమున రావలసిన యవసర ముండెడిదగాను
ఆ యధికారము మీ యందుండినచో నే రాజ్యాంగము ద్వారా
వచ్చియుండెడివాడను. దేశమునకు నిజమగు యజమానలగు నా
భారతీయ మిత్రులే కావలయు తెరచి ఆహ్వానించెడి వారు.
నాయుధమునకుగల గ్రహింపదగిన గురపాత మెయ్యదియైనను
దీనినో నది ఏమన మీమిత్రులలో నోకరు మీకు స్వాతంత్ర్య
ము లేనికారణముచే దేశమునకుగలటుల అనుమతి యొసంగ
బడకుండుట అమానకరమునవిషయమగుగ్రహింపనగును. కావున
ఆ యధికారము సహేతుకమగు కాలవచ్చితిగాని మీవశము
గావించుటకు దృఢమనస్కులై యుండున నకుపవలెను.

వికమిత్యము గలిగియుండుదు

ప్రస్తుతరాజకీయములకై నే నెట్టి ప్రత్యేక అభిప్రాయ
ము నొసంగబాలకపోయినను తుద కొకమనవిమాత్రము చేయవల
సింపను నున్నాను. నే నీ భారతదేశమునుండిగోపాదేశమునకు
అంతకు క్రితమెన్నడులేని వికమిత్యము భారతదేశమును వ్యాపిం
చి యుండెను. (వినుదు, వినుదు) నిరంతరకృషివలన, అందో
భనా శరీరముగను, పరస్పర మొకరితో తృగ్గుముతలాది దేశ
మునన్ని తక్షణములవారును ఒకే ఉపన్యాసమునకై విడిచిపె
కయము కొరకై పోరాడుట కవకాశము
గలుగలేనియుంటిని. అట్టి కరిష్టితులెల్లను
విచ్చివై మెనరులకు నాకంతయు విచారము గలుగుచున్నది.
నేర్వేరు ఆశముమీదో భిన్నాభిప్రాయములై అన్యోన్యవిరు
ముగ పనిచేయుటకుయలచు వ్యక్తులను నేను గాంచుచున్నాను.
ప్రతివారును లేమ యుచ్చవచ్చినదీని ప్రవర్తించ వారుచున్నా
రు. 7 సంవత్సర క్రితముగవలసినసాంఘికవిభేదములు వివేకితముగదేశ
ముందు వ్యాపించియున్నది. దేశమునవలెనేర్వేరురాకకీయక
తవాధును వికమిత్యముకొరక ఎవరికీవారు కొలది తృగ్గుము

తేయవలసియున్నను జంకక ఎల్లరును ఒకేకార్యక్రమమును చే
యాలి ఏకభావముతో పనిచేయ సంసిద్ధులు గానియెడల ఎన్ని
సంవత్సరములు స్వపరిపాలనలనుగూర్చి మామోడినను ఎట్టిప్రయో
జనము గలుగజోదు. (వినుదువినుదు. వార్తము) అనుచు అయ
జయస్వతులమధ్య ఉపన్యాసములకు తమ యుపన్యాసమును ము
గించిరి.

అన్యథలు దావ్యుర లి. కరకరాజునాయుడుగారు
సామ్రాజ్యము సాంఘికభేదముల గాంచి చూర్చి నున గా రంతగ
ప్రతిపదలనిపని లేకుండు, సాంఘికవిషయములం దెట్టి
ప్రయోగములు గలిగియున్నను ఎల్లరకు సంబంధించిన సా
మ్రాజ్యసామ్రాజ్యములకు చేయుటలకు ఏకభావించగలవనియు, భా
రతదేశమున కవిరచితకీయము చూర్చి మునుగారి మువ్వగల్గి
తొకొరవలకు బాపలించిన భారతదేశములకు చేయగల ము
హూర్తకొరవము తారిన వయ్యసంవత్సరము కాలగ్రామనకధ్య
తముగ నెన్నుకొనుటయని వచ్చిరి. అదియే ప్రభుత్వమువారికి
మీ ముఖంకదనుప్రత్యుత్తరము (వినుదు వినుదు) అనిరి.
విశేషసామ్రాజ్య గారు అన్యథలకు ఉపన్యాసములకు సంబంధించి
వచ్చిందెడ “సాంఘికవిషయములకై” యను కేరళతో వధ
ముగించబడెను.

* * *
రాత్రి బొంబాయి మెయిలునందు హక్కుముగారు బొం
బాయికి వచ్చినట్లు; వివేకిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు
శ్రీరంగపూర్ణమునుగూర్చి దావా

లోగ్గి, అమృత, అర్కాటోమధముల కేర్లను దుర్వి
నియోగము చేయుట

లోగ్గి, అర్కాటోమధముల కేర్లను దుర్వి
నియోగము చేయుట
తయారు చేసి, అమృతంనుటకునై హోదా న్యాయవాది కె.
వి. రంగనాథ అయ్యగారును, వారి సోదరులను గోవింద
కాశ్రిగారలనై ఇన్ జంక్షన్ ఉత్తరపు ను ఒసంగు
టకై 17-11-24 న ఎగ్జాక్యూషన్ వాసులును ఆయుర్వేద వైద్యులు
దావ్యుర కె. యస్. కేశరిగారు హోదానందు దావా
దాఖలు చేసిరి.

వాది 1900 సం॥ నుంచి కేసరి కుభేరమను కేరళ జై
వధములందు వ్యాపారము చేయుచుండిరి. 1903-1905 సం॥
లలో ప్రతివాదులు వాదియొక్కనై వ్యాపారమును భాగస్వా
ములగు నుండెరి. వారు భాగస్వాములగు నుండుకాలమునందు
లేది తరమందు లతో బాటు లోగ్గి, అమృత,
అర్కాటోమధములను జైవధములు
ను తయారుచేసి అమృతము గావించుచుండిరి. 1905 సం॥న
వాదప్రతివాదులు సంబంధమును వదులొనరి. అనాటినుంచి
నేటివరకు వాదియే నిర్వాహకముతో స్వయముగనే కేసరికు
టీరమును నడుపుచు, నీయూడు జైవధములను తయారుచేసి,
అమృతను వచ్చిరి. భారతదేశమునును, విదేశములందును గూడ
నైమాడు జైవధములకు ఏజన్సీలు నేర్పరచి, వార్తాప్రతికలం
దు కాటబాగులందును విరివిగ ప్రకటనల గావించిరి. వార్తాప్రక
టనకై దావాపు లక్ష యావ్యములు వెచ్చించిరి. ఈమాడు
జైవధములు వాదియొక్క పేరున తర్రక ప్రపంచమునకు వెల్ల
డించినవి. సాధారణముగ కేసరియందులనయే జను కల్లెరకు
తెలిసియున్నది. అందులలో వ్యాపారముచేయు వారెల్లరును
కేసరియందులే వాడెదను” అని వాదివక్తమున వాదించబడెను.

ప్రతివాదులు కొలదికాలమునంచి లోగ్గి, అమృత, అ
ర్కాటోమధముల కేర్లతో జైవధములను తయారుచేసి, ప్రకటించు
చున్నటుల వాది దావా యందు వివరించెను.
వాదివక్తమున ప్రతివాదులు వి. వెంకట రమణారావు కస్తూరి
కేశరిగారలవారు వాదించును 19-11-25 లన న్యాయ
మూర్తి శ్రీనివాసయ్యగారు సమక్షమున ఇంజక్షన్ ఉత్త
రపు గోరిరి. తాత్కాలికముగ ఉత్తర వాసంగబడెను.

నేటిదినము ప్రతివాదు లాభంజంక్షన్ ఉత్తరపును రద్దు
చేయుటకై న్యాయమూర్తికి అనుమతిగోరిరి. ఇనుపక్షములవారి
అంగీకారమునై ప్రతివాదులు లేను అమృతముయొక్క జనా
భివృద్ధిలకు క్రమతో వివిధముగజూపెట్టివాది కోరికపును వారికి
పరీక్షించుట కవకాశముసంగనట్టి ఏర్పాటుతో ఇంజంక్షన్ ఉ
త్తరపును ప్రస్తుతము రద్దుచేసిరి.

వాది తిరపున పి. వెంకటరమణారావు, కస్తూరి కేశరిగి
రావుగారలను ప్రతివాదితరపున టి. ఆర్. నామంధ్రయ్యగో
యస్, దోరసామి అయ్యగారులను వాదించిరి.

హర్షి మెనుగారి నిశ్చయము

బి. జి. హర్షి మెనుగారు హిందూ దేశమునకు పునరుత్థాపన యరుదెంచిరి. ఏడు సంవత్సరములకు పూర్వము వీరిని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు బొంబాయి నుండి ఇంగ్లండుకు ప్రవాసముపెరి. స్వదేశమునకు పంపినందుకు మరియొక అంశమునచేసినచో, వ్యసనపడియుండదు. కాని హర్షి మెనుగారు హిందూ దేశమును మాత్రముగా ప్రేమించిరి. మాతృవిమోచనకై సర్వ శక్తిని ధారణాశీరి. బొంబాయి క్రానికలుపత్రికను నిరవమానముగ నొనర్చిరి. అధికారవర్గ హృదయమునందు భీతిని సంచలనమును గలుగజేసిరి. ఇట్టివారు యూరపియనులయినను, జన్మస్వాతంత్ర్యమును కోల్పోవవలసివచ్చెను. హిందూ దేశమును గాఢముగ ప్రేమించుటదప్ప వీరొనర్చిన దోషమేమియో యితవరకు దెలియలేదు. ఢిల్లీ అల్లరుల సమయమున, చర్మవిదారకముగు గుండ్రను ప్రయోగించిరని విలేఖకు లొకరు వ్రాసినవార్తను క్రానికలుపత్రిక ప్రచురించెను. ఇది యనత్యమని పంపిన వార్తను అధికారులు రాసీయకబోయిరి. అందుకు హర్షి మెనుగారు బాధ్యులుగారు. హర్షి మెనుగారు నిజముగ నేరమునర్చినచో, వారిని న్యాయస్థానములలో విచారణ జేయవచ్చును. అందుకు మూడుగ, ఇంతకాలమునుండియు ప్రవాసముననుంచుట ఎంత నిరంకుశమో యూహించవచ్చును. నేరమును రుజువుచేయజాలనియెడల, ప్రభుత్వము తన ఉత్తరువును రద్దుజేసికొనుట యుచితము.

ప్రభుత్వమువారిందులో నేపథ్యత నవలంబించక బోయిరి. హర్షి మెనుగారిని గూర్చి బొంబాయి శాసనసభలో నేమి, సామ్రాజ్య శాసనసభలో నేమి, పార్లమెంటు సభలో నేమి, ఎన్నిసార్లు ప్రశ్నించినను ఫలము లేకబోయెను. లేదని ప్రభుత్వమువారు రయినను యిందుకు బూన రయిరి. స్వరిపాలనము గూర్చియు, జన్మ స్వాతంత్ర్యముల గూర్చియు మాటలు కోటలు దాటునటుల బలికెడి లేదని ప్రముఖులు, అధికారము చేతికి వచ్చునప్పటికి వెనుకటి సంగతులను మరచిరి. హర్షి మెనుగారి ప్రజాసముదాయ రద్దు జేయ నిరాకరించిరి. బెంగాలు ఆర్డినెన్సును నిర్మించిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వమే హర్షి మెనుగారి ప్రవాసపు ఉత్తరువును రద్దుజేయ నర్హులనియు, ఇతరులు జోక్యము కలుగజేసికొనుట పాడిగాదనియు, వీరు చాటిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు కదలరయిరి. నిన్నటి బహిరంగసభలో హర్షి మెనుగారు దెలిపినట్లు, యిట్టి దుస్థితి హిందూ దేశమున కవమానకరము. గాంధీమహాత్ము డీవిషయమును పెక్కుమార్లు లేటరడెన, భారతీయులు తగిన శక్తిని సంపాదించి

నచో, హర్షి మెనుగారు రాజమార్గమున హిందూ దేశము చేరదేవారే. నరానరి బొంబాయిచేరి, అధిక నన్యాయముల బడసెడివారే. ఇప్పుడు వారు కొలంబోను వచ్చి, పెక్కు యిబ్బందులకుతోనయి చెన్నపురి చేరవలసి వచ్చెను.

ఈయొక్క విషయముననే గాక, పెక్కు విషయముల నిమిత్తము గూడ హిందూ దేశము స్వచ్ఛను బడయుట యవసరము. ఎందరు దేశభక్తులు హిందూ దేశమునకు వెలుపలనుండి యిడుమలగుడుచుచున్నారో యూహించవచ్చును. ఎందరు నోదర భారతీయులు వలసరాజ్యములలో పడరానిపాట్లు పడుచున్నారో జెప్పవలయునా? వీరి నెవ్విధమున రక్షించుట కయినను మాతృదేశమునకు శక్తిలేకున్నది. స్వరాజ్యము లభించిన గాని అన్ని కష్టములను తీరిపోవు. హర్షి మెనుగారు హిందూ దేశమును విడుచునప్పటికి దేశము స్వాతంత్ర్యభావభరితమై యుండెను. ఐకమత్యము గాఢముగ నుండెను. జలియన్ వాలాబాగునందు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మధ్య సంయోగము బలపడెను. రౌలెటుచట్టము నెదుర్చుటకు దేశమంతయు నేకమయ్యెను. గాంధీ మహాత్ముడు అసహాయోద్యమమును ప్రారంభించుటకు పరిసితు లనుకూలముగ నుండెను. స్వరాజ్యము సంవత్సరములోపల లభించు ననువిషయమై సందేహపడినవారు లేకుండిరి. కాని ఆపట మెక్కడ? ఈపట మెక్కడ? అప్పటి హిందూ దేశమును తిలకించిన హర్షి మెనుగారికి నేటి హిందూ దేశము గాంచిన ఎట్టిదుఃఖము కలిగినో వారి ప్రసంగము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. నేడు రాజకీయ మత సాంఘిక కక్షలతో దేశము నిండి యున్నది. ఐకమత్య మడుగంటినది. అనుకూల వాతావరణము చెడినది. శాసనోల్లంఘనము గూర్చి తలపెట్టుటకయినను బాధ్యతగల నాయకులు జుకుచున్నారు.

గంపెజాశతో హిందూ దేశమునకు విచ్చేసిన హర్షి మెనుగారికి, వ్యవహారమును మరల మొదలు బెట్టవలసిన స్థితి సంభవించుట, ఎంత విపాదకారణమో దెలుప నక్కరలేదు. ఇప్పటికయినను అందరునుకలసి ఐకమత్యముతో బ్రవర్తించవలయునని హర్షి మెనుగారు నిన్నటిదినము హెచ్చరించిరి. ఐకమత్యములేనిది, స్వరాజ్యము లభించదని వారు ఎలుగెత్తి చాటిరి. ప్రజ్వలెల్లరును వీరితో నేకీభవింపకమానరు. దేశవిముక్తిని ప్రధానముగ నెంచి, మిగిలిన సంచలనమునంతను దీని కనుగుణ్యముగ నడుపుట యావశ్యకము. ప్రస్తుతస్థితిగాంచి విచారపడుట సహజమేయనినను, నిరాశజెంద నక్కరలేదు. ఆగాఖాను మున్నగు దూరదృష్టిపరులు హిందూ మహమ్మదీ యైక్యమత్యవసరమని గోరుచున్నారు. మోకతాలిగా రితిరుననే హెచ్చరించిరి. నిన్నటిసభ కధ్యక్షతవహించిన డాక్టరు వరదరాజులు నాయకుగారు ముచ్చటించుచు, సాంఘిక వివాదములు హర్షి మెనుగారి మనమును కలవర పెట్టనక్కరలేదనియు, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి ఎల్లరేక మయ్యెదరనియు వాగ్దానముజేసిరి. కాంగ్రెసు తీర్మాన సాఫల్యమునకై కళ్యాణసుందర మొదలి యాగుగారు తమకాలమును వినియోగింప నిశ్చయించిరి. ఈతని బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులు

స్వరాజ్యసిద్ధికి అనన్యచింతతో బూనుకొనుచో, దేశము క్షిణార్పి వెలుగొంద బనిలేదు.

హర్షి మెనుగారు రికమీద తమ శక్తినంతను హిందూ దేశ స్వాతంత్ర్యమునకై ధారణాయ నిశ్చయించిరి. మాతృదేశమును ప్రేమించెడివా రెల్లరకు, హర్షి మెనుగారు రాదర్శప్రాయు లగుచున్నారు. పుట్టుకచే విదేశీయు లయినను, వారి హృదయమునందు ప్రజ్వలించెడి స్వాతంత్ర్యాగ్ని ప్రకాశవంతమై దనరాచున్నది. హర్షి మెనుగారు స్వశక్తిచే హిందూ దేశమునకు రాగలిగిరి. ఎంతకాలము అరీలను తిన్న పములను పంపినను లాభము లేకబోయెను. ఇంకను ఎంతకాలము వేచియున్నను, ఫలముండెడిది గాదు. ధైర్యమవలంబించి, ఏ పుడుచ్చేరి ద్వారానో, గోవాద్వారానో హిందూ దేశము జేరనెంచిరి. కొలంబోయొద్దనేమి, ధనుష్కోటియొద్ద నేమి, వారిని దిగనీయకుండు, తెట్టిన యిబ్బందులను కనుగొనవచ్చును. కొలంబో జేరినపిమ్మట నయినను, ప్రభుత్వమువారు వెనుక జేరిన లోపమును నవరించుకొని, వచ్చుట కనుజ్ఞ నొనగి యుండవలసినది. వారటుల గావించకుండుట మాత్రము, అధికార ప్రతిష్ఠా సిద్ధాంతమున కనుకూలముగనే యున్నది. హిందూ దేశమునకు జేరుటకు హర్షి మెనుగారు రనుజ్ఞకై వేచియున్నారని యిది పరకు వచ్చిన వార్త యనత్యము. వారు అనుజ్ఞను గోరకుండనే, పరిక్షించదలచిరి. హర్షి మెనుగారు మన దేశమునకు జేరిన గౌరవము వారిదేగాని, ప్రభుత్వము వారిది గాదు. ప్రజలు తమ హక్కులను రక్షించుకొను నిమిత్తము ఆత్మ గౌరవమును విడనాడనియెడల ఎట్టి శుభము చేకూరునో హర్షి మెనుగారిచారిత్రము చెప్పకనే చెప్పచున్నది. దృఢసంకల్పము వహించక వెనుకాడు కొలదియు, భారతీయుల కోర్కె తెన్నటికిని సఫలము గానేరవు. సరియగు నిశ్చయమునని అచంచల భక్తితో ఆత్మగౌరవ రక్షణకు బూనుకొనునెడల బ్రిటీషువారి రట్టివారిని తప్పక గౌరవింతురు. అట్టి తరి ప్రభుత్వ పదవులందు లే బరు పక్షమువా రున్నను కన్నర్యేటి పు పక్షము వారున్నను ప్రజలకోర్కెలు తప్పక నెఱవేరురు. బ్రిటీషువారి స్వభావమును హర్షి మెనుగారు చక్కగ వర్ణించిరి. భారతీయుల మోక్షము పార్లమెంటుసభపై నాధారపడి యుండదు. అయ్యది భారతీయుల హస్తములందే గలదు. ఆత్మ విశ్వాసమును ఆత్మ సైర్యమును శ్వాసంసహాయమును ఏజాతి చేపట్టునో ఆజాతి నిర్బంధ విముక్తి గాంచుననుటకు సందియములేదు. భారతీయుల మనో నిశ్చయమును బలపరచుటకు హర్షి మెనుగారు తోడ్పడుదురని నమ్మెదము. వెనుకటి హర్షి మెనుగారు ఇప్పటి హర్షి మెనుగారును ఎట్టిభేదము లేదనియు ఎట్టిమార్పు వారియందు గలుగలేదనియు నిన్నటిదినము సూచింపబడెను. ఇన్ని కష్టములమధ్య హర్షి మెనుగారి ఉత్సాహాగ్ని ఏమాత్రము చల్లారలేదు. వారి దేశసేవాసక్తి ఏమాత్రము మొక్కబోవలేదు. వారిని మరల నిర్బంధించకుండుచో హర్షి మెనుగారు వెనుకటి కన్న నెక్కుడు పట్టదలతో కృషిసలుప నిశ్చయించిరి. హర్షి మెనుగారి నిశ్చయము సఫలమగు గాక

మహాత్మునిస్థ

ఈ సంవత్సరమునందు గాంధీమహాత్ముడు తమ ఆశ్రమమునందే గడుప నిశ్చయించుకొనుటకు మూడు కారణములు సూచించబడెను. ఒకటి, ఆనారోగ్యము. రెండు, ఆశ్రమవ్యవహారములను చక్కబరచుట. మూడు వడుకు నూలుసంఘమును వ్యవహారపద్ధతులపై నడుపుట. తమ నిశ్చయము వలన ఇతరుల కిబ్బందిగలుగునని మహాత్ముడు గ్రహించకపోలేదు. అందు ముఖ్యముగ వడుకు నూలుసంఘము నిమిత్తము దేశబంధు స్మారకనిధిని ప్రోగుచేయునని వెలుకబడవచ్చును. ఈనిధిగాను మహాత్ముడు కోటిరూపాయలను ప్రోగు చేయవలయునని తలపెట్టెను. పంగదేశమునందు వైద్యాలయముకొరకు పడిలక్షలను ప్రోగుచేయగ, కద్దరు నిమిత్తము కోటిరూపాయలను వసూలుచేయ నెంచుట విడ్డూరముగాదు. ఒకన్నేహితు డొకలక్షను, మణిలాల్కోతరీగా రింకొకలక్షను, శ్రీనివాసయ్యంగారు పదివేలరూపాయలను ఇచ్చుటకు వాగ్దానము చేసిరి. కద్దరును ప్రేమించెడివా రందరును స్మారకనిధికి చందాలను విరివిగనిచ్చి సొమ్మును కోశాధిపతియగు జమకలాల్ బజాజ్‌గారికి పంపవలయునని గాంధీమహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. మహాత్ముడి సంవత్సరమున పర్యటనము నలుపకుండుటచే, తదితర నాయకుల భార మధికమయినది. ఎల్లరును సదుముగట్టి బని చేసి, కద్దరు నిర్మాణమునకు తోడ్పడవలసిన యవసరము గలదు. కాంగ్రెసు సభ్యులెల్లరును యిక్కార్యమునకు తోడ్పడి, మహాత్ముని నిష్ఠకు కాపాడవలయును. ప్రజాసామాన్యముపై మహాత్ముని కత్యంత విశ్వాసము గలదు. తాము ఆశ్రమమునందు నిలిచియున్నను, లేక వెలుపల దిరుగుచున్నను ప్రజలు తమపై కరుణగము జూపెదరని మహాత్ముడు విశ్వసించుచున్నాడు. నేడు ప్రజలపై అధికభారము మోపబడినది. ప్రజాశక్తి విజృంభించినగాని, శాసనసభలలో నే కార్యముల గావించినను ప్రయోజన ముండదు. కాన్పురు కాంగ్రెసు తీర్మానము విషయమై మహాత్ముని కెట్టిసంకోచము లేదు. స్వరాజ్యపక్షమున గలిగిన చీలికగూడ మహాత్ముని కలవర పెట్టుట లేదు. అందుచే కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును గూర్చి తగాదా పడుటకు మారుగ, ప్రజాశక్తిని పెంపొందించుట పైననే మహాత్ముని మనము లగ్నమైయున్నది. కాన్పులు వ్యవహారములను కొందరు నిర్వహించుచుండ, మరి కొందరు నిర్మాణ కార్యక్రమాభివృద్ధికై కృషి నలుపక తీరదు. శాసనసభలకు వెలుపల జరిగెడి పనియే శాశ్వతలాభము నొసగునని ఎల్ల రంగీకరించెదరు. నేడు గ్రామ పునర్నిర్మాణము గూర్చి ఎల్లరును యోచించుచున్నారు. గ్రామముల నుద్ధరించినగాని దేశము నుద్ధరింప వీలు లేదనియు, గ్రామమే బునాదియనియు ఆంగ్ల పద్ధాధికులు సయితము గ్రహించుచున్నారు. ఆర్థికశాస్త్రజ్ఞులీ సంగతిని గుర్తించుచున్నారు. దేశబంధు దాసుగారు గ్రామ పునర్నిర్మాణము కొరకు యావచ్చుకీని భారబోయనెంచిరి. గాంధీమహాత్ముని సంబోధన మంతయు గ్రామాధరణకు సంబంధించినదే. కాని గ్రామనిర్మాణమునకు వ్యవ

సాయమును, రాటమును మూలధారములని మహాత్ముని దృఢనిశ్చయము. ఈ రెంటిపైనను తదితర కార్యక్రమ మూఠారపడి యుండును. అందుచే మూలాధారముగు రాటమును పునరుద్ధరింపవలయునని మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. నూలువడుకు సంఘమునందు గ్రామస్థులెల్లరును సభ్యులై కద్దరు నిర్మాణమునకు ప్రోత్సాహ మొసగగలరు. కాంగ్రెసు సభ్యులు గానివారుగూడ యిందు జేరవచ్చును. మహాత్ముడు ఆశ్రమమునందు నిలచియున్నను విశ్రాంతి నైకొనక దేశ కార్య నిర్వహణమునందే నిమగ్నుడై యుండును. మహాత్మునికి దేశాస్వాస్థ్యమును చిత్తశాంతి నొసగుటకు ప్రజలు భారమునంతను తామే వహించి అతడు చెప్పిన చొప్పున నడుచుట యవసరము. ఆంధ్రదేశ మివిషయమున శ్రద్ధవహించు గాకయని కోరెదము. కద్దరు నిర్మాణము మూలమున సంవత్సరములోపల స్వరాజ్యము లభించునని మహాత్ముడు కాన్పురు కాంగ్రెసుసభలో మరియొక మారు వాగ్దానము చేసెను. తదర్థమై కాన్పులు వెలుపలను లోపలను గూడ నిరంతర కృషి నలుపవలసిన బాధ్యత ప్రజలపై గలదు. మహాత్ముని నిష్ఠ ప్రజల కార్యదీక్షను బలపఱచుటకు తోడ్పడుగాక!

రామ్మే మాక్డనాల్డాగారు: కన్ఫరెన్సీపువక్షము లేబరు మంత్రివర్గమునందు ప్రధాన మంత్రిలుగ బనిచేసిన రామ్మే మాక్డనాల్డాగారు సింహాశిమునకు వచ్చియున్నారు. వీరు హిందూదేశమునకు గూడ వచ్చెదరని తలపవచ్చును. ప్రతికాప్రతినిధులొక్కరితో ముచ్చటించుచు బ్రిటీషు ప్రజలు ప్రస్తుత కన్ఫరెన్సీపు ప్రభుత్వముతో విసుపు మెదియున్నటుల నుడివిరి. ఇది నిజమగుచో, కన్ఫరెన్సీటీపులు తమ స్థానమును చిరకాలము నిలుపుకొనజాలరు. ఏదేశమునందయినను ప్రజలు ప్రభుత్వముపై విశ్వాసము జూపుటకు, ఆర్థిక పరిస్థితులు ముఖ్యముగ ప్రేరేపించుచుండును. ప్రస్తుతస్థితి గాంచిన బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకు చాల ధన నష్టము గలిగెనని విదితమగును. మెల్లీ ప్రదర్శనమువలన, ఎంతయో లాభము గలుగునని తలచియుండగ తద్వ్యతిరేక ఫలితము చేకూరెను. ఈ లోటును పూడ్చుటకు సాధ్యపడు సని దోచదు. ఇంతియగాక, పనిలేనివారి సమస్యను కన్ఫరెన్సీటీపుల పరిష్కరింపజాలక బోయిరి. విశాలమగు నొక కార్యవిధానము నేర్పఱుకక బోయిరి. విదేశములకు సంబంధించిన వ్యవహారములందు గూడ, ఛేంబర్లమేగారు ప్రాతడిస్ట్రమె సీమార్గముల నవలంబించుచున్నారు. వీరిచర్యలు సూతన దృక్పథమున కనుకూలముగ లేక, ప్రపంచశాంతి రక్షణకు దోహద మొసగకున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో కన్ఫరెన్సీటీపు పరిపాలనపట్ల ఆంగ్లదేశమునకు విసుపు గలుగుట వింతగాదు. భావి పరిణామ మెటులుండునో చూడవలయును.

సిక్కుసభ్యులు: గురుద్వారాచట్టము గురుద్వారాచట్టమును నిర్మించునపుడు, తదర్థమై పెక్కుత్యాగముల గావించిన ధీరులను ఎట్టిపరతు లేకుండ నిర్బంధవిముక్తుల గావించుట, పంజాబు ప్రభుత్వమువారి ధర్మమైయుండెను. సర్

మాల్యం హెయిలీగారు, తమ సంకుచితభావమును విడుదల, ఆత్మగౌరవ భంగకరమగు పరతులను వారిపై విధించిరి. మతరక్షణకొరకు, ప్రాణముల నర్పింప సంసిద్ధులయినను అకాలీవీరులు, స్వల్పలాభముకొరకు తమ గౌరవమును కోల్పోయెదరని, ఎవరును ఎంచజాలరు. హెయిలీగారు మాత్రము అన్యధాభావించిరి. అందుచే అకాలీ నాయకులు సహకారమునొసగ నిరాకరించిరి. పంజాబు శాసనసభలోని సిక్కుసభ్యులు నిన్నటి దినము సమావేశమై మంత్రిపదవుల నంగీకరింప నిరాకరించిరి. సర్ ఫజుల్ హుస్సేనుగారు కార్యనిర్వాహక సభ్యత్వమును స్వీకరించుటచే, మంత్రిపదవి ఖాళీయయ్యెను. సిక్కుసభ్యు లాపదవికి నియమితులగుటకు అవకాశముగలదు. కాని ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనునిమిత్తము, మంత్రిపదవులను స్వీకరింపగూడదని తీర్మానించుటలో, సిక్కుసభ్యులు ఇతరుల కెల్లరకు మార్గదర్శకులగుచున్నారు.

పంజాబు లాంసు రివిన్యూచట్టము సూతనముగ నిర్మితమయిన పంజాబు లాంసు రివిన్యూచట్టమునందేమాత్ర మభివృద్ధి గనుపింపదు. సెటిల్ మెంటు కాలపరిమితిని ముప్పది సంవత్సరములనుండి నలువది సంవత్సరములకు పెంచినను కాలువలద్వారా ఇరిగేషను జరిగెడి చోటుల యీ పరిమితిని తగ్గించుటకు చట్టమునందవకాశము గలదు. అందుచే నీచట్టమువలన ప్రజల కష్టములు దప్పిపోజాలవు ఇకనయినను దేశమందంతటను పర్యవేంటు సెటిల్ మెంటు నేల స్థాపింపగూడవో తెలియదు. మద్రాసునందేమి, పంజాబునందేమి ప్రభుత్వమువారింకను వెనుదీయుట రయితులపైగల ప్రేమకు నిదర్శనముగాజాలదు. తడవతడవకును సెటిల్ మెంటు రేట్లను మార్పుటవలన వ్యవసాయదారులకు భూమిని బాగుచేయుటకు ప్రోత్సాహము గలుగజాలదు. బాగుచేసినచో పన్ను లధికమై అందువలన గలిగెడిలాభము రయితుకు దక్కనేరదను భయమే యిందుకు ముఖ్య కారణము.

సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము, ఏలూరు

చింతామణిప్రదర్శనము ప్రేమసమాజమువారు కాల్లహరి నారాయణరావుగారిచే రచింపబడిన "చింతామణి" నాటకమును గరితనివారమునాడు కడు రమ్యముగ ప్రదర్శించి ప్రేక్షకులను రంజింపజేసిరి. ప్రధాన పాత్రయగు చింతామణియను వేళ్ళపాత్రను నటించి, బాలకవి విద్వాం రామానుజాచార్యులుగారు తమకటనాచార్యమునకు వన్నెదెచ్చిరి. వేళ్ళలకు సహజముగ రూపసౌందర్యమున, విన్నపాంతు యోధావీరుని, కామకులను వంచించునైపుణ్యా లితయమున, అతిచాకచక్ర్యమున, మనోహరగాత్రమున గలిగి, సర్వవిధముల వీరు చింతామణియైమొప్పిరి. కటనయందు కొంత యతివ్యాప్తితోసమున తగ్గించుకొనిన, యొక్కరని భావించెదము. విశ్వముగళ పారామూర్తిగారు సర్వోత్తమ యీ వీరిగాత్రమాధుర్యము నిరుపస సౌజన్యమును, మాయమర్కట్యో నందువారికి హిత్యవ్యాజమున మోసపోల మెడలన శాక ల్కాను అవిజేతమును, ౧868 నేనీదేన్విజామును శ్రీరామమూత అండ్ కో, ఆంధ్రప్రదేశ్ కంకరపాత్రధారులవారు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ప్రధాన మంత్రిగారికి పత్రములు వ్రాసెను.

నిమిత్తము అధినివేశపు బూజుల సేవాటు కేయుదు
 యు. క్విన్సు ల్యాండు 2500,000 పౌనులు
 ఆఫ్రిలియను 18,00,000 పౌను లీయలపెయ్యును.
 టాటి 6 పౌనులు పట్టి ఇచ్చెదరు. నూటికి 98 శాతమున బూజు
 నిచ్చెదరు.

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నందును
 పే. లం పంపులు సాము వసులుజేయుట మొదలు
 పనులు చేసెదను వజ్జిహైదరాబాదు, రిరి సిడిస్సెబ
 హానుగడ వానపల్లి గోకేశ్వరస్వామి అండ్ కో., ఆంధ్రప్ర
 దేశ వారి మహిమలుగా నేర్పరచినారు ఆంధ్రప్రదేశ్
 పనులు లేనినారు మహిమలు (హాని పత్రాలు వస్తా
 వున్నామనినవిగాను, గురువులు గోకేశ్వరస్వామి సా
 ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని పనులు

దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులు

ఏషియాటిక్ బిల్లు-ఆండ్రూస్ గారి ఖండనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

కేఫుటపుకా, జనవరి 10:—సిటీహోయింగ్ పి.ఎల్. ఆండ్రూస్ గారు దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులను గూర్చి ఇట్లు తెలియజేసిరి. పూర్వమున్న క్లాస్ ఏషియాటిక్ ఇపుడు ప్రవేశకొంటున్న ఆసియాటిక్ బిల్లు మించిపోయినది. 1917 సంవత్సరము నుండి ప్రతి సామాన్య సభలోను జరిగినదానికి పూర్తిగా భిన్నముగ ప్రత్యేకముగ ప్రభుత్వమువారు ప్రవరించుచున్నారు. ఏషియాటిక్ బిల్లులో అన్నిటికంటె చెడ్డవి ఏవన్న, నేటాలులో పూర్వమునుండి నిర్బంధక ప్రాతము ననుసరించుచున్న కార్మికులను వారివలెను వారికిని ఎగ్జిగ్జిండుచుచు. ఇంగ్లండులో పూర్వము నేను కార్మికులకు సమ్యక్ సహకారమును నేర్పాడను. ఇప్పుడు అఖిలభారత ప్రేక్షకులముందుకు కొంత సమస్య కలుగుచున్నది. అట్టి తర నేను దక్షిణ ఆఫ్రికాలో కార్మికులకు ముగిసిన బాతీయ ప్రభుత్వముతో గూడి కడుచేదలను ప్రపంచములో అతికష్టముల సమీపించుచున్న భారత కార్మికులు ఎంతయో శ్రమపడి కష్టపడి పంపాదించుచున్న స్వత్యములను లాగివేయటము ప్రయత్నించుట జూడ నాకంతయు అశ్చర్యపరుచుచున్నది. జనీవాలో కార్మికుల సభవారు తప్పక బాతీయవారి కీ విషయమును గూర్చి దియజేయవలెను. ఇట్టి ప్రతిపాదనలను కాననమును భారతీయులపట్ల అయిదు జరుపనున్నారని బాతీయవారికి తెలిపితిమనెను. ఈ బిల్లును ఆమోదించిరని ప్రాచ్యతశముంతయు అంటుకొనును. భారత కార్మికులకు ఘోరనష్టము కలుగజేయును. ఇండియా కరుదెంచిన అబ్బలు రహింగారి రాయబారమును పూర్తిగా ఆమోదించుచు తీర్మానమును అంగీకరించెరి.

యూరపులో వరదలు

నెల్లుదిగ తగ్గుచున్నది

యూనైటెడ్ స్టేట్సులో గూడ వరదలు తటస్థముగ ఉన్నవి. ప్యాసిస్, జన 8:—నేనునది ఇంకను పొగుచున్నది. భూగర్భమును ప్రేక్షకులలోనికి నీరు చూపిచుచున్నది. ప్యాసిస్ ఆర్మియన్స్ కైల్వెగండా నదిలో పుగ ప్రవహించుచున్నది. పెన్సిల్వేనియా వాతవేరి.

బెల్జియములో వరదలు తగ్గుట

బ్రుసెల్స్, జనవరి 8:—ప్రతిరోజున వరదలు తగ్గుచున్నవి.

పోపుగారి విరాళము

ల్యూరం, జనవరి 8:—వరదనహాయనిధికి పోపుగారు 210000 ఫ్రాంకులను విరాళముగ నిచ్చిరి.

ప్రజలు రోమకొనకుండ అధికారపత్రములు లేనివారు వంద ప్రదేశములకు చీకటిపడెను. తరువాత తెప్పలమీదను పడెను. దండం బోగూడవారి. అనంతరమున పోలీసువారిని ఆయుధములు అనగా తుపాకులను ప్రయోగించుటకు అనుమతి నిచ్చిరి.

యూనైటెడ్ స్టేట్సులో గూడ

వరదలు

లండన్, జనవరి 8:—వరదలు ఒక యూరపులోనే గాదు, ప్యాసిస్ గో నదికి ఆమట్టు ప్రక్కల 86 గంటలలో 41 అంగుళముల వర్షము కుండ్లిపోయెను కురిసెను. వందలకొలది ఎకరముల గురించి భూమి మునిగిపోయినది. లక్షలకొలది వ్యయము పోయెను. కొంతమంది మునిగిపోయిరి.

చీనా పరిస్థితులు

పీకింగ్, జనవరి 8:—ప్రధాన కార్యనిర్వాహక సభ్యుడు తుహును చుకిగారు 15 తేదీనుండి పనిలోనుండి తొలగినది ననియు పరిపాలనాధికారమును మంత్రివర్గము స్వాధీనము చేసినదియు రాష్ట్రములందు ప్రకటించిరి. తీర్మానములను చూచునది కానిది సమరింపజేసి యున్నదని ప్రచారమునుండి గ్రహించిరి.

లండను డరీప్రభువు

మంత్రివదవిని వదలుకొనుట

లండన్, జనవరి 8:—అల్బర్ట్ ప్రభుత్వములో విద్యా శాఖామంత్రి పదవిని లండను డరీప్రభువు వదులుకొనెను. పార్లమెంటు ప్రభువు ఆయన స్థానే నియమించబడిరి. సెంటులో ఇరదే నాయకుడుగ నుండును.

రబ్బగు ధరలు

ఇతర అల్బర్ట్ ఎంత ఎక్కువగనున్నా ప్రేమబ్రతులో గూడ అంత ఎక్కువగనే యున్నవట. ప్రతిక్రియ గావించెదమన్నది ఇప్పుడక్కలేదన్నది మామరుగాత్రయని న్యాయాధ్యక్షుల పత్రిక వ్రాయుచున్నది. న్యాయాధ్యక్షుల ప్రేమబ్రతుకవ గూడ అమెరికనులు ఎక్కువగనుటకు విధించి హెచ్చుధరలను బెట్టివపుకు ఇతరులు హెచ్చుధరలను విక్రయించుచున్నారని ఆక్షేపించుట బాగులేదనుచున్నది.

సినిలు ప్రభువుగారికి కొండనాలకను తీసికేసిరి.

విమానియను అగ్నిపర్యతను బద్దలగునేమో యను భయంకర నూచనలు గన్పించుచున్నవి.

రిపులు - సంధి రాయబారములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

తంజేరు, జనవరి 10:—ప్రెంచిస్పెయిన్ ప్రభుత్వమువారు కును రిపులను రాయబారములు ప్రస్తుతము నిలిచిపోయినవి ఏమియు లేలేదు. కాని పూర్వముకంటె ఇప్పుడు మూడువత్తు మలవారను ఒకరితో నొకరు అంగీకరించుటకు ఏర్పాటు కుదిరినందున కొంతవరకు కథ సాగవచ్చుననుచున్నారు.

మస్గాలు రాయబారములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

కాబూల్ నోపిల్, జనవరి 10:—అంగ్లోరాఫ్టలో మస్గాలు రాయబారము లన్నిటిని తిపికు రుషిదిబేగారు వివర్ణించిరి. తర్జినుండి వివాదములోనున్న రాష్ట్రమును తెగగొట్టుకొనుటకు ఇంకొక 25 సంవత్సరములు ఇరాక్ ప్రజలు విదేశ ప్రభుత్వమువారి మాండ్రేమును ఒప్పుకొనుట తప్పని బేగనుగారు తీర్మానించుట ఆక్రమమనియు అసహజమనియు చెప్పిరి. (హృద్వయలు) కాబూల్ గారును తుగ్లక్ రాయబారియు లండనులో ప్రస్తావించుచున్నా రన్నంతమాత్రమున ప్రయోజనములేదు ట్రిటిఫువారు కేయు నూచనలనుబట్టి లాభమున్నది లేనది తెలుపనిరి. ఉభయములకు తర్జినుగారుగ నుండుటల మాసలుకు సరిపాట్లపంక్తిమీద ఆధారపడి తర్జిను ఒడంబడిక జేసికొననున్నదనిరి.

250,000 పానుల బంగారును గొంపోవుచున్న ట్రిటిఫు నాకావిమానము మోటారు చెడిపోవుటచే ఆఫ్ఘన్ లో డిగ వలినవచ్చెను.

హంగరీ కుట్ర

బుడాపెస్ట్, జనవరి 8:—హంగరీ నేవనలు యూనియను అగ్గత్యవదని ఆర్మియాకు ఆల్బెటివిగారు వదులుకొనిరి. ఈసంఘమున కీ కుట్రలో సంబంధములేకున్నను హంగరీ ఆర్మియములకు ప్రతిష్టకు భంగముగ నుండుటచే మానుకొనిరి.

హంగరీ కుట్రను (ఛాంసుకు ప్రతిపాటుగ బద్దీరని ప్రెంచివారా ప్రతికలు వ్రాయుచున్నవి.

జర్మనీ, బల్గేరియా యువరాజు లీవ్ కుట్రను ప్రాంతముకు వ్యతిరేకముగ జేయుచున్నా రనుచున్నారు.

అల్బెర్ట్ నును, ఆతని రీతెంటునకును కుట్ర అంతయు దెలియునని మ్యాటిను పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

నూరుమందిని బట్టుకొనుటకు పోలీసువారు తరపు తీసికొనవలెననిరి. ప్రతివోటున సైనికులే. ఆర్మియాకు ఆల్బెటివిగారి నిమిత్తము ఈబొంగనోట్లను సృష్టించెనని పోలీసువారు చున్నారు. ప్రభుత్వముల సామానును పూర్తిగా బద్దీరని చున్నారు.

చివెటు కైల్వెగండా 100 గజముల దూరమున నుండి తీసిరి.

బ్రిటనులో పనిలేనివారి సంఖ్య

కొంత నయము

బొగ్గువర్తకము మందగించుట

లీస్ట్లు, జనవరి 8:—1923 జూలై నుండి 1925 అక్టోబరు వరకు పనిలేనివారి సంఖ్య వివరములను తయారుజేసిరి. 1924 జనవరి జానుమీసముల మధ్య కొంత బాగుండెను. నాలుగు నెలలకుండి పనిలేనివారి సంఖ్య తగ్గుచున్నది.

బొగ్గువర్తకము మందగించెను. ఇందులోనే పనిలేనివారి సంఖ్య విస్తారముగనున్నది. నూటికి 20 మంది పనిలేకున్నార.

క్రాంతిపింఛనుల చట్టము

నిన్నటి కుంగళవారము అమెరికాలోకి వచ్చెను. 10°000 మంది విశేషపులకు, తలిదండ్రులులేని బిడ్డలకును పింఛనుల నిచ్చిరి.

టోకియోలో బ్రిటిషు రాయబారి

సర్ జాన్ టిల్లిగారు లండనునుండి జపానుకు 7 తేదీని బయలుదేరిరి.

బాల్కన్ పరిస్థితులు

లండన్, జన 8:—బాల్కన్ లో బహిరంగముగ కలతలను గలుగజేయుటకు సోవియట్ ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇప్పుడు బాల్కన్ లోనున్న అసంతృప్తిని అంకలహములను అసకాశముగ గొనుచున్నారట. అందుచే విదేశాంగమంత్రు లీవిషయమై హేగ్ లోని ప్రయత్నించవలెనని ప్రేమ్యుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

అంగ్లోరాప్రభుత్వమువారు 'ఏపండి' అనుపదము గ్రీకు భాషనుండి దీసికొనిరి గాన దానిని సాంఘికవాదులకుండి తీసి వేయుటకు నిశ్చయించిరి.

సోవియట్లు

భారత దేశకార్మికులు

సహకారము గావలెను

మాస్కోకు ప్రతినిధుల నాహ్వానించుట

రిగా, జన 8:—అఖిల భారత ప్రేక్షకులమును కాంగ్రెస్ వారు ఎక్కువగ సహకారము సల్పవలెననియు, మాస్కోకు ప్రతినిధుల సంపవలెననియు సెంట్రలు సోవియట్లు కమిషన్లువారు సంకేతము నంపిరి.

రుమేనియా యువరాజు

రాజ్యపరిత్యాగము

నకు కారణము రాజకీయములు గావరియు రుమేనియా పట్ల పూర్వమువలెనే భక్తిశ్రద్ధతో ప్రవర్తించెదననియు నాకు సంబంధించిన కారణములే రాజ్యమును వదులుకొంటి ననిరి. వైమానిక అపనిదలను గూర్చి జవాబు జెప్పవలయుననెను. ప్రభుత్వమువారివగననే తగినకాగితము లున్నవి.

హెలీను రాచప్రతికరుండు పూర్వమువలెనే గౌరవ ప్రేమలు తగ్గలేదు. ఆయమ చాల సాధ్యముగా నాకొరకునుగూడ నేను ప్రేమించువాడను. ఆమెపై కేయు నిందలకు నహించను. నేను నెమ్మదిగ ఎవరికిని తెలియకుండు నుండెదనని రుమేనియా యువరాజు తెలియజేసెను.

బొంబాయి శాసనసభ ఎన్నికలు

జయకరుగారి సాసమునకు డాక్టరు పరంజిత్ గారు ప్రయత్నింతురు.

పూనా, జన 11:—జయకరుగారు శాసనసభలోనికి రాక పూర్వము యూనివర్సిటీనుండి యెన్నుకొనబడి శాసనసభ్యుడుగా నుండిన బిజులు నాయకుడును బొంబాయి ప్రభుత్వములో విద్యాంగమంత్రియగు గురూదాస్ ఆర్. పి. పరంజిత్ గారు జయకరుగారు గానీవామా నిర్ణయనకు ఫిబ్రవరి 2 తేదీన బొంబాయకును జరిగే ఎన్నికలో ప్రయత్నించుచున్నారు.

(టీ ప్రెస్)

శారదానికేతనము, గుంటూరు

సంక్రాంతిభిక్షలనొసగి ప్రోత్సహపరుపుడు.

శ్రీ శారదానికేతనము - గుంటూరు

నూలు వడుకుట

మాలానా షాకత్తి

నాగపురం, జనవరి 9:— ఇక్కడ మన్నప్పటిలో పై మతస్థుల సభ యొకటిచేసెను. గుంపులుగా జనులు వచ్చిరి. కాళ్ళ తమైన పునాదులపై భిక్షాసత్తుకొరకు పనిచేయవలసినవనియు బయటనున్న ముసల్మానులను విడిపించవలసినవనియు హిందువులసహాయముతో స్వరాజ్యమును సంపాదించవలసినవనియు, అనుమాన పిశాచమును దరితేరవీయవలసినవనియు, మనస్సు వ్రేగా భిలాభతో కొరకును కాంక్షనైకముకొరకును, హిందూ మహామహమ్మదీయసఖ్యతకొరకును పనిచేయువనియు చెప్పిరి శాకత్తాలీగారు బొంబాయి ఈమధ్యాహ్నమువెళ్లిరి. (అ. ప్రె.)

అఖిలభారత పోస్టుజవానుల సంఘము

లాహోరు జనవరి 9:—అఖిలభారత పోస్టుజవానుల సంఘముయొక్క నాలుగవ సాంవత్సరిక సమావేశము ఫిబ్రవరి 26, 27, 28 తేదీలలో లాహోరులో జరుగను. డో. పి. యం. యల్. ఎ. గారు అధ్యక్షులుగా నుందురు. ఆసంఘపు ఉపాధ్యక్షులు శ్రీయుత కూమారుగారు కాశీలోని పోస్టుజవానులు కష్టములను అధికారనష్టమునకు తెలుపవచ్చుటే కేసుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

అసెంబ్లీ స్థానిక శాసనసభల

ఎన్నికలు

ఆసి, కేల్కారు, జయకరు, మూంజీగార్లు అధ్యక్షులుగా నిలువరు

అమ్రోట్టి, జనవరి 11:—అసెంబ్లీలో తాము రాజీనిచ్చి సంవత్సరం భాగీయైతానమునకు జరిగే ఎన్నికలకు తాము అధ్యక్షులుగా నిలువనూడవని యం. యస్. ఆసిగారు నిశ్చయించుకొనిరి. కేల్కారు, జయకరు, మూంజీగార్లు కూడ తాము భాగీజీన స్థానములనిమిత్తమై జరిగే ఎన్నికలకు అధ్యక్షులుగా నిలువనని తెలియుచున్నది. (ప్రె. ప్రె.)

మన్యజ్వరముచే చనిపోవుట

లండన్, జనవరి 8:—మేజరు జనరలు జేమ్స్ బార్లన్ ఎంపి గారు కడపలో మన్యజ్వరముచే బుల్లడెరిగి ప్రక్కలో నిన్నటియుదయము చనిపోయి యుండెనని తీర్మానించిరి. ఈజిప్టులో ఇతనికి మన్యజ్వరము తగిలెనని ఆతని సతి తెప్పెను.

రాజప్రతినిధి

కలకత్తానుండి బయలుదేరుట

కలకత్తా, జనవరి 9:—నేడు రాజప్రతినిధి భార్యతో కలిసి బహిరంగముగా వెడలునప్పుడు బెర్లిన్ యిరులో చాలమంది కూడిరి. వారిలో రాజా ప్రద్యోతకు మారటాగూరు, ఎ. టి. వార్డన్, టి. వి. రాయ్, యం. యల్. పి, డాక్టరు బ్రహ్మచారి, డాక్టరు మనీలాల్ బోసు, సర్ ఛార్లెసు టెగార్లు, జె. పి. గుప్తాగార్లు మొదలగువారుండిరి. పటాలము నిలుబడి యుండెను. రాజప్రతినిధి పటాలమును తనిఖీజేసి ఒక వాలికతో కరస్పర్డును గా విడిచెను. రాజప్రతినిధి భార్యతో కలిసి నైసిమలు వెంబడి రా, బెర్లిన్ యిరునుండి వెడలునప్పుడు 31 ఫిరంగులు క్రేల్చబడెను. మూరాస్తే ప్రముఖ వాలియిడి ఉపకాయలు వచ్చిరి. వారిలో డెంగాలుగవర్నరు, సర్ చార్లెసు టెగార్లు గార్లు బర్మాన్ డివిజన్ కమిషనరు మొదలగువారుండిరి. స్పెషలురైలు సరిగా 11-44 నిమిషములకు బయలుదేరెను. అప్పుడతనికి 31 ఫిరంగులు క్రేల్చబడెను. (అ. ప్రె.)

బి. జి. హర్ని మనుగారు

ఇంగ్లాండునుండి మదరాసు వచ్చిన తరుణము 10వ తేదిన తీయబడిన ఛాయపటము (ప్రె. ఫో.)

భరగపురము

ఈ కల తే 8 దీని కాన్వారు కాంగ్రెసుసభ్యులు (బహుశ్రీ బులుసు సాంబమూరిగారు మరియు భరగపురము గ్రామమునకు మహాత్మాను 4 గంటలకు గోమహాళింజరులో విచ్చేసిరి. ఈ భరగపురములో మాతముగా ఏర్పరచబడ్డ "అంధ్రజనసంఘము" మొక్క గౌరవకార్యకర్తగారు చురిరాజేంద్రరాజు, శీతారామ స్వామి పంతులు గారు, గౌరవ కార్య నిర్వాహకులయిన మురారిరామస్వామిపూర్ణిగాను మురలీపూరు సరు సాంబమూరిగారు వర్తరాలన ఆతిథిమోరముతో సన్మానించిరి. భరగపుర సరు సాంబమూరిగారు లాగ్రామములోనున్న హిందూ విశ్రామ ఆలయమునకు విచ్చేసిరి. అప్పుడు ఆంధ్రజనసంఘము అధ్యక్షుడైన భరగపురములో నున్న ప్రతిభావంతుల వారితోను తన సర్వతో ముఖాభివృద్ధికి ప్రయత్నించును ఆసంఘమునందు సానుభూతిపావీ సభ్యులు కాంగ్రెసుపాతి గుమారు చెండుగంటలసేపు ముచ్చటించిరి. తిరిగివచ్చినరాత్రి 7 గంటలకు మైదానుమేలులో కాకినాడపురమునకు వెళ్లిరి.

తాతా జగన్నాథము.

వాతావగణాన్నితి

1926 సం. జనవరి 11-వ తేది సోమవారము

ముఖ్యతెల్లలు	ము. 24 గంటలలో ఆర్థికవిద్యార్థుల సంఖ్య	ము. 24 గంటలలో అధ్యయన సంఖ్య	ము. 24 గంటలలో పాఠశాలలో పాఠ్యము	ము. 24 గంటలలో పాఠశాలలో పాఠ్యము	ము. 24 గంటలలో పాఠశాలలో పాఠ్యము
గోమహాళిం	91.2	88.2	...	0.19	44.96
విశాఖపట్టణము	80.8	71.8	0.05	0.05	87.09
కాకినాడ	81.9	72.6	0.02	0.02	89.09
మచిలీపట్టణము	84.2	71.6	...	0	41.59
కర్నూలు	89.0	67.6	...	0.05	26.01
బళ్లారి	89.4	65.4	...	0.15	20.81
అనంతపురము	...	...	...	0.81	27.38
కడప	87.2	70.0	...	0	81.28
నెల్లూరు	85.8	70.4	...	0	87.98
మద్రాసు	85.9	70.5	...	0	60.74
కడపూరు	83.0	73.2	...	0.07	52.34
నేలము	93.7	73.2	...	0	89.30
కోయంబూరు	87.7	70.8	...	0.03	22.21
తిరువనాంతపురి	82.4	74.6	...	0	13.18
నాగపట్టణము	83.5	77.6	...	2.83	64.16
మధుర	90.2	72.8	...	0	83.18
పాంబడి	82.6	76.4	...	0.01	87.90
తిరునల్వేరి	...	...	...	1.68	28.84
తిరువేంగుడు	84.9	76.5	...	0.87	64.51
కొచ్చిన్	85.8	78.7	...	1.10	114.61
కాకినట్టు	90.8	75.1	...	0.16	117.16
మంగళూరు	85.9	72.0	...	1.06	125.68
చెంగుళూరు	84.8	68.6	...	0.66	35.87
మెరకాడ	79.6	69.2	...	0.07	125.46
కొడకాడ	65.6	45.6	...	0.30	62.18

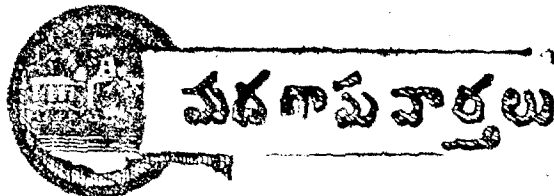
సర్కారులు:—విశాఖపట్టణము, కాకినాడలో చినుకులు పడెను. కొన్నిచోట్ల మేఘములు పలసగనున్నవి. కొన్నిచోట్ల భువనమున్ను. వైద్యుల ఆర్థిక విద్యుత్. రాత్రి వేడిమి ఉత్తరమున 4 నుండి 5 డిగ్రీలు దక్షిణమున 7 నుండి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

పక్కా:—మేఘములు పలసగ నున్నవి. బళ్లారిలో ఆర్థికవిద్యుత్ ఇంజనీ పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కర్నూలులో 8 1/2 కడపలో 6 1/2 బళ్లారిలో 4 1/2 డిగ్రీలు రాత్రి వేడిమి ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. ఆర్థిక వాల ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. సాంకేతికములతోపు ఎండలు బాగుగ గాయును.

యస్. ఆర్. సాచీ సామ్రాజ

వాతావగణాన్నితి.

కార్యలంఛనము:—పట్టాభిరూప వైద్యులు (రాయనరము, గోదావరిజిల్లా) వారు పంపిన 1926 వ సంవత్సరపు కార్యలంఛనము వివరములతో సమకాలిని.

దేశీయపార్థన సమాజము:—శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ. 8 గంటలకు చెరబూరులో మాధవరములో 80 సెం. ప్రార్థన గృహమున ప్రాతఃకాల సంతోషము జరుగును.

శ్రీమదుగ్రామిలిన సభ:—శ్రీమదుగ్రామిలిన సభవారు శిరుతాండూరు నాటకము తమిళ భాషలో 12 వ తేదిన విజ్ఞాపించి పట్టణ హాలులో 6 గంటలకు ప్రదర్శింతురు.

స్వీకారము:—పాన్సాడ భాస్కరం అందు బ్రచర్యు రాజమండ్రివారిచే పంపబడిన వైద్యసూత్రపదబోధిని యను గ్రంథమును 1926 సం. కాలెండరును సమీక్షించి. కాలెండరు కాలయనని ప్రాయశాంతికి ఉచితముగా సంతకమునని ప్రైబ్రచర్యువారు తెలియజేయుచున్నారు.

పార్థసారధిస్వామివారికి అభయహస్తము

రావుబహదరు వి. రంగనాథచెట్టి యస్. యమ్. యు. గారు శ్రీ శ్రీ శ్రీ పార్థసారధిస్వామివారి ఉత్సవవిగ్రహమునకు ఒక రత్నఖచిత సువర్ణ అభయహస్తము నిచ్చిరి. అది పదివేలరూపాయల ఖరీదు. రావుబహదరు మన్నినాథులు ఈ ఆలంకారముతో జరిపిరి. శ్రీ. కె. లక్ష్మీనారాయణచెట్టిగారు ఒక అభయహస్తముచ్చిరి. ఇది వైతము రత్నఖచితమేకాని ఖరీదు మాత్రము 1700 రూపాయలుమాత్రమే. ఇరువురకును భక్తులందరును కృతజ్ఞులు.

మద్రాసు హార్వరు పోర్టుట్రస్టు పనివాండ్రసంఘము:—ఈ సంఘపు సాధారణసభ 11, 12 తేదీలందు 5 గంటలకు వైకొర్టరు చీచియిన జరుగును. వి. వి. గిరి యస్. యమ్. జోషి, కన్యానా, డబ్ల్యు. యు. ఆర్. నాయుడు, కండరిక ప్రసాదు, దాదు, రామస్వామి అయ్యంగారు, టి. వి. కె. నాయుడు, ముకుందరాజు సర్కార్, బి. డబ్ల్యు. దాసు, మిత్ర, హస్మిన్, తిగ్రి, చక్రవర్తి, గ్రహంపాళు, విలియం మెల్లిలాను. ఎక్సెక్యూటివ్ కమిటీవారు మాట్లాడుదురు. వి. యల్. శాస్త్రిగారు అధ్యక్షత వహింతురు.

విషాదమరణము:—నిన్న రాత్రివార్షిక బోనులో ఒక ఘరానా నాయకుడుకుటుంబమునకు చెందిన తెలివిలేటల గల యువతి దేవతార్చనగదిలో ఒడలు కాలి చనిపోయెను. ఆమె పేరు వల్లభమ్మ. 17 ఏండ్లవయసుగలది. భక్తిగలది. ఈ నెల యంతయు ఉదయమునను సాయంకాలమునను పూజచేయుచుండెడి. నిన్న రాత్రియు ఆట్లే పూజ చేయుచుండెను. హఠాత్తు ఇచ్చి వెనుచుండగనే క్రిందపెట్టి కండ్లుమూసికొని ప్రణామ ముచేయుచుండెడి. అప్పుడుబట్టలుంటుకొనెను. అంటుకొనినబట్టలలో బయటకు పరువెత్తుకొని వచ్చెను. నిత్య ఆర్చనచేసెను. ఆమెను ఆసుపత్రి తీసికొనిపోయిరి. తరువాత ఆక్రమణ చేసి చనిపోయెను. (అ. ప్రె.)

స్వరాజ్యవాదుల కర్తవ్యము

శాసనసభలు ఖాళీచేయవలెనా?

రాండు అభిప్రాయములు

అహమ్మదాబాదు, జనవరి 11:—బొంబాయి కాన్సిలు స్వరాజ్యవాదులు శాసనసభలను ఖాళీచేయవలెనని గావించిన తీర్మానమును ఆమెంపికండ్ బొంబాయి కాన్సిలులో అహమ్మదాబాదు స్వరాజ్యసభ్యుడు స్వామి నారాయణగారు చెప్పి సమాటలమీద ప్రీవెనువారు విచారణలు చేయగా కాన్సిలు స్వరాజ్యవాదులలో నొకపక్షమువారు స్వరాజ్యపక్షములో రాజీనామానిచ్చి సభాకార్యక్రమమునందు పాల్గొనుటకై శాసనసభలో సానములుంచుకొనవలెనని చెప్పియున్నారు. మరియొక పక్షమువారు జరిగెను గారి పద్ధతులమీద శాసనసభల నుపయోగించెడివారికి ఆటంకములు లేకుండుటకై అందరును రాజీనామా నీయవలెనని చెప్పుచున్నారు. (ప్రీ ప్రె)

త్రీయుత బి. జి. హార్వీ మానుగారు

త్రీయుత బి. జి. హార్వీమానుగారు నిన్న రాత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి. చాలమంది స్టేషనుకు వెళ్లి సాగనంపిరి. వారిలో ముఖ్యులు హిందూ పత్రికా పోప్రెటర్లు కె. శ్రీనివాసను, ఎ. రంగసామి అయ్యంగారు, పార్థసారధినాయుడు, సత్యమూర్తి, వారసామి అయ్యంగారుగారు ఉండిరి. హార్వీమానుగారు మెడయందుపూలదండలతో మహాత్మాగాంధీకి శ్రేష్ఠార్థి మానుకు శ్రేయను జయజయ ధ్యానములతో రాత్రి మద్రాసును విడిచిరి.

రాకపోకలు:—శనివారమునాటిరాత్రి మొయిలో మణ్సుఖచెట్టిగారు వెళ్లిరి.

కస్తూరి విలియమ్స్ గారు శనివారము రాత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి. అక్కడనుండి ఇంగ్లాండు వెళ్లుదురు.

సహకారసంఘములు రిజిస్ట్రార్ల సంఘసభకు గ్రేగారు శనివారము రాత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి.

శనివారం త్రీ మాస్టర్లుగారు మద్రాసు విడిచిరి. ఎలమరు జమీందారుగారు నూకపేడు వెళ్లిరి.

సర్. టి. యమ్. శివస్వామి పిల్లేగారు బొంబాయి నిన్న ఉదయమున వెళ్లిరి.

శనివారం రాత్రి టైలరుగారు చెన్నపురి విడిచిరి.

కామప్పజెల్లగారు నిన్న రాత్రి వెళ్లిరి.

నిన్న ఉదయం డాక్టరు పి.వరదరాజులనాయుడుగారు వచ్చిరి.

టాటిన్ హామగారు నిన్న ఉదయం సంచారము నుంచి వచ్చిరి.

గోపానుప్రభ్యి, శేను కథారన్, కార్డి, భాల్వోరు, భాల్వోరుసతి, క్రాచి సతి నిన్న రాత్రి మధుర, తంజావూరు, తిరుచునాపల్లిజిల్లాల సంచారము బయలుదేరిరి.

కలకత్తానుండి బహు దొరగారు వచ్చిరి.

పోస్టాఫీసుల డిప్యూటీ డైరెక్టరు జనరల్ రావు బహదరు హేమంత కుమారహాగారు నిన్న ఉదయమున వచ్చును.

కోల్కత్తా దొరగారు నేటి ఉదయము వచ్చిరి.

గోల్కొననుసతి మధురచేరెను

మధుర జనవరి 11:—గోల్కొననుసతి పరివారముతో ఇక్కడ సుఖముగాచేరెను. మధుర కలెక్టరు ఎల్లిను, ఎల్లినుసతి రామనాథు కలెక్టరు. యస్. వి. రామమూర్తి, మధుర మానిసిపల్ ఛేర్మను ఆర్. యస్. నాయుడు, రాబర్టు ఫోక్సుగార్లును ఇతర అధికారులును ఆవరించిరి. శ్రీ మహాక్షి సుందరేశ్వరాలయమునకు వెళ్లిరి. గౌరవప్రదముగా లోనంతయు జూచి శిల్పిచాతురశమునకు వింతపడిరి. (అ. ప్రె.)

రాజమండ్రి సావిత్రినాటకము

(చర్యకు విలేఖరి)

జనవరి 9:—మెట్టూరు యువజన సారస్వత సంఘమువారి పక్షమున ఆర్ట్సు కాలేజీ విద్యార్థులు సావిత్రి నాటకమును చింతామణి నాటకశాలలో బుధవారమురాత్రి విక్సిలి ప్రశంసనీయముగ ప్రదర్శించిరి. సావిత్రి, సత్యవంతుడు, యముడు, నారదుడు తమతమ పాత్ర నిర్వహణనునందు విక్సిలి నిపుణతను కనబరిచిరి. సావిత్రి పాత్రను ధరించిన శేతలి వేంకట శీతారామయ్యగారు పతిభక్తిని, విషాదమును, చక్కగా వెలిబుచ్చిరి. ఇటువంటి నటకుని తరుచు చూడబోము. యముని పాత్ర ధరించిన ఈమని వెంకట్రామయ్యగారు తమపాత్రకు తగిన స్థాయి గాంభీర్యమును మున్నగునది కనబరిచిరి. ఆర్ట్సుకాలేజీ విద్యార్థులు తెనుగున నాటకమున ప్రదర్శించుట కిదియే ప్రథమము. ఇంత చక్కగా విద్యార్థులను తయారుచేసిన మ.రా.రా చిలువారి నారాయణరావు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారికి అభినందనము లర్పించవలసియున్నది.

అభినవాంధ్రగీతా పఠనము

చెన్నపురినుండి విచ్చేసిన శ్రీ భమిడిపాటి రాజుసాహాయుజులు బి. ఏ గారు హిందూమతాజ హాలులో మొన్న సాయంకాలము తమపద్యములను, పాటలను సభలో చదివి వినిపించిరి.

నచిత్రమానపత్రిక.

ప్రతి చాంద్రమా సాది నివ్రచురింపబడును

ప్రతిసంచికయందును మూడునాలుగురంగుల చిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును

చందా సం॥ 1-కిరూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల నచిత్రముగ బంపుటకు విలులేదు. మాదిపత్రికలు వలయువారు తపాలుబిళ్లలు సంపాదించు.

పుష్యమాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

భారతీప్రశంస, తెలుగు పద్యములు - శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు; స్వవిషయము; శ్రీకృష్ణప్రశంస - తుమ్మల సీతారామమూర్తి చౌదరి గారు; పుష్పాంజలి - మానవల్లి రామకృష్ణకవిగారు; దినోదయము - నిమమోలు కనకసుందరం గారు; రావుసాహెబు గిడుగు రామమూర్తి పంతులుగారికి కడపటి విన్నపము - విద్వాన్ గరిమెళ్ల సోమన్నగారు; రసవిచారము - గొల్లపూడి శ్రీరామశాస్త్రిగారు; ఆశ్రయవృత్తి - జనమంచి సీతారామస్వామిగారు; భీమకవిజస్మస్థానము - కేశవరపు కామరాజుగారు; 'భిక్షు'దేహి - గుండిమెడ వేంకటసుబ్బారావుగారు; సాహసోత్సాహములు - దేవులపల్లి అప్పలనరసింహంగారు; గుహునిస్వా గతము - చింతలపూడి శేషగిరిరావుగారు; కాళిదాసునికళాప్రతిభలు - కే. రామకృష్ణారావుగారు; పోతకవిరాజస్మృతి - సోమంచి సూర్య నారాయణశర్మగారు; యమలోకము - ల. రామకోటిశాస్త్రిగారు; ప్రేమాతిశయము - జంధ్యాల శివన్న శాస్త్రిగారు; బ్యాంకి బుచ్చిరాజు - శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు; నవ్వు నవరత్నములు - పూడి పెద్ద వెంకటరమణయ్యగారు; శైలుమతకథలు - పంచాగ్నుల ఆది నారాయణ శాస్త్రిగారు; మాతృగీతము - మండపాక పార్వతీశ్వరశాస్త్రి గారు; వెంకడు - వెండిగిన్నె - సోమయాజుల వేంకటరామమూర్తిగారు; అణగియన్నాడ నేడు దివాంధమట్లు - విజయూరి రంగారావులు

గారు; మహాలక్ష్మి - కాశూరి వెంకటరామారావుగారు; అమృత వాహిని - ఖెరుమర్తి వెంకటరత్నముగారు; ముఖలింగనగరము (నల్లె) - భావరాజు వెంకటకృష్ణారావుగారు; భీష్ముడు - విన్నకోట వెంకట రత్నశర్మగారు; శంకరము కొండపై పాద్మలమతము - కొ. నరసింహా చారిగారు; జీవితము - కాశీ వ్యాసాచార్యులుగారు; విజయనగర సామ్రాజ్యము - కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు; పాపాయి - నాళము కృష్ణారావుగారు; జాతీయవిద్య - కొలచలమల కృష్ణసోమయాజుగారు; ఆశీర్వాదము - సీరిపి ఆంజనేయులుగారు; ఆంగ్ల శాసనసభలు - కె. రంగాచారిగారు; భావిగతి యెట్లున్నదో - గున్నేపల్లి అక్షయలింగము గారు; దశావతారములపాట - అర్థశాస్త్రము - గండికోట సత్య నారాయణమూర్తిగారు; ధ్యానగీత - రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు; ౪౦-వ జాతీయమహాసభ, కాన్పూరు, తీర్మానములు; జీవితాదర్శము - పుగనామముల రామచంద్రరావుగారు; గ్రంథవిమర్శనలు - శిల్ప కల్పనము - గున్నేపల్లి మృత్యుంజయకవిగారు; ఏకలిపి (హిందీ) - సంశయాత్ముడు - జనమంచి వేంకటరామయ్యగారు; సాభిప్రాయ విశేషములు - జీవితమృదియేల? చింతలంకేల? - తురగా వేంకట రామయ్యగారు; శిష్టాక్షర పదబంధము; సమన్వయపూరణము - మృష యనుకొందు నేను - దీపాల పిచ్చయ్యశాస్త్రిగారు.

సాధారణ చిత్రములు - శ్రీమతి సరోజినీదేవి; తిరుమల - తిరుపతి చిత్రములు ౨౨ కాన్పూరునందు జరిగిన మహాసభల అభ్యుత్సాహమున్నగువారు; గుంటూరు శ్రీ శారదానికేతన చిత్రములు ౭; ఇతర చిత్రములును.

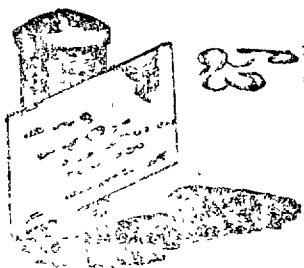
ప్రస్తుతము పోస్టులు రూల్సు ప్రకారము ఆంధ్రపత్రికల విషయమున 0-3-0, భారతీపత్రికల విషయమున 0-3-0 లును రిజిష్టరు పోస్టుఖర్చు లధికమగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సామ్మ్యు మణిమూర్ధరు పంపిన యీ ఖర్చులు తగ్గును. వీ. పీ. లు పంపినచో సామ్మ్యు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికల సంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టుపుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రు 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రు 30
డిటా	డిటా	డిటా	1/2 పుటకు ,, 15
డిటా	డిటా	జిటా	1/4 పుటకు ,, 8
3	డిటా	డిటా	
డిటా	డిటా		
డిటా	డిటా		
డిటా	డిటా		
	1/2 పుటకు ,, 13		
	1/4 పుటకు ,, 7		

రీడింగు మాటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చారి చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయును.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

జాబ్బులు

శ్రీమత్కృష్ణా జాతీయోపసంఘసభ

ఆంధ్రరాష్ట్రము, కార్యనిర్వాహకసభలు యీనెల 20, 21 తేదీలలో గుంటూరులో జరుగునని తెలియజేతన, 22 వ తేదీన గుంటూరునందే ఆంధ్ర స్వరాజ్యపార్టీ సభ జరిగవలయునని, పశ్చిమగోదావరి జాతీయోపసంఘసభ యిదివరలో యనుకొన్నట్లు 21 వ తేదీనగాక, యీనెల 28 వ తేదీన తెజవాడలో శ్రీ అయ్యకేర కాశ్యపరావుగారి గృహమునందు హాజరైన 2 గంటలకు సమావేశమగున గాన సదరు సంఘ సభ్యులందఱు ఆనాటికే (23-1-25) తెజవాడ దయచేయవలయు.

అధ్యక్షుడుగారు,
మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రి,
తెజవాడ, 10-1-25.

* * *

ఆ 1-1-25 వ తేదీన శ్రీయత అయ్యదేవర కాశ్యపరావుగారి యింటిలో సమావేశమైన శ్రీమత్ కృష్ణా జాతీయోపసంఘ సమావేశములో చేయబడిన తీర్మానములు.

(1) రాజ్యపు సభ 21-1-25 వ తేదీన తెజవాడలో శ్రీయత అయ్యకేర కాశ్యపరావుగారింట్లో చేయబడిన తీర్మానించబడినది.

(2) తెజవాడ, నూతనీడు, నందిగామ తాలూకాలోని యెన్నియల కాంగ్రెసు పక్షమున నిలువలచిన ఆభ్యర్థియు యీనెల 20 వ తేదీలోపుగ జిల్లా సంఘాధ్యక్షులకు శ్రీ అయ్యదేవర కాశ్యపరావుగారికి దరఖాస్తులు పంపుకొనవలసినదని తీర్మానించబడినది.

అట్టివారు కాంగ్రెసు క్రీడుమీద సంతకముచేసి, దానిని నూతన దరఖాస్తుతో పంపుకొనవలెను.

మరియు, వారు తమ సభ్యత్వకాలమందు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క తీర్మానములను బద్ధులమైయుండునని తమ దరఖాస్తులలో నుచూరించవలెను. జిల్లా సంఘమువారు తనను ఆభ్యర్థిగ నిలువజేయుచున్నచో, తన ఆభ్యర్థిత్వమును ఉపసంహరించుకొని, కాంగ్రెసు ఆభ్యర్థికి తోడ్పడుచునని సదరు దరఖాస్తులో వ్రాయవలెను.

అ. కాశ్యపరావు
అధ్యక్షుడు.

శ్రీ శేషులైన జంపాల వేంకటసుబ్బారాయుడు
చౌదరిగారు-హగ్గిరాల

గుంటూరులోని హగ్గిరాల గ్రామ కాపురములను, కమ్మకుటిముల నగు జంపాల వేంకట సుబ్బారాయుడు చౌదరిగారు తరివారం హక్కున్నాం (9-1-16)న తామును పరమపదించిన తెలియజేయుటకు చాల విచారపడుచున్నాను. వారు నలుగురు సంస్కరముల గ్రామాధికారిగానుండి గ్రామమున కెన్ని యోగములు గొప్పించి, పెద్దపెద్దముల తాలూకా జిల్లా బోర్డుల మెంబరుగన, జిల్లా విద్యాసంఘము మెంబరుగను, ఇన్స్ట్రక్షను బోర్డుమెంబరుగను నుండి తమకే క్లికలది ప్రజాసేవచేసియున్నారు. 1210 ఛక్ర ప్రాంతమున జరిగిన నీటి వివాదములందును కృష్ణా డెల్టా పైను ప్రజాపక్షమున ప్రభుత్వమును తీవ్రముగ సోపి కష్టపట్టుచులపాలై ప్రజాభిమానమును మార్గవారి, కుండభద్రునిది పంతుని నిర్మామనమును, నెకండ్రి పోలవారి హాసమునందు భాండాగారముననిర్మామనమును కారకులు గ్రామములను ప్రోత్సహించుచేతను యీ సంగతి, సామాజిక సంఘముల అధికారులచేతను యీ మూల్యాంశములను గొప్పించగలిగిరి. వీరి మరొక గ్రామ స్థల సేవక తాలూకా వాసులను మండల ప్రజలనుపాడ దుగుటలలో గుండ్రి. హగ్గిరాల ప్రముఖుల గొప్ప లోబలి కెప్పు నాలుగుండు నున్నాడు. ఈవహపురుషుని స్థానమును లూరిచేయు నిర్యాసలను ప్రస్తుతము కనబడదు. దయానినెను పామేశ్వరుని వీరి యాత్మకు శాంతి నిచ్చుగా?

వద్రాసు }
11-1-26 } జంపాల సాంబయ్య

గుడివాడ తాలూకాలోని వోల్టర్లకు విజ్ఞప్తి

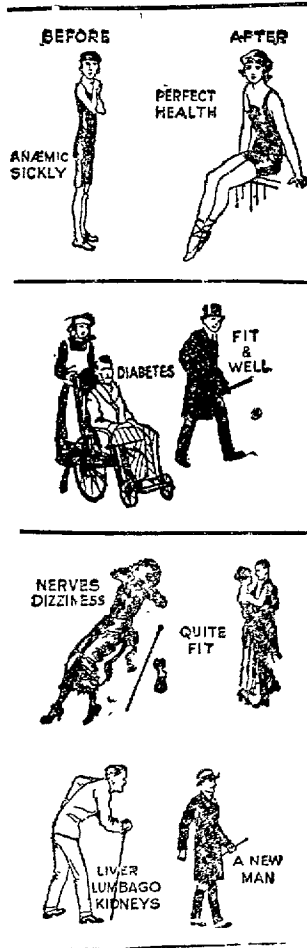
ఈ తిరువ శక్తివంతమైన గుడివాడతాలూకా బోర్డుకు కాంగ్రెసుపక్షమున ఆయాఫీర్కలకు ఆభ్యర్థిలుగా ఎన్నుకొనబడియుండిరి. కాన వోల్టర్లు దేశీయసహాయముగ ఆజ్ఞాసారముగా కాంగ్రెసుపక్షమున నిల్చు ఆభ్యర్థులకే వోల్టర్ల నిచ్చి తమ విధుక్తధర్మమును నెరవేర్చుదురా? కపిలేశ్వర పురము ఫీల్డర్లు. కొన్నిపరమార్థముగారు. శేరుారు ,, పోలవరపు నాగేశ్వరరావు నందివాడ ,, నందివాడ రాజగోపాలంగారు. జుయ్యవరం ,, కాజ వెంకట్రామయ్యగారు. గురజ ,, వైరవల్లి వెంకటమత్తారావుగారు. వెంకట్రాగడ ,, చలసాని అంజనేయులుగారు. మేమూరు ,, మల్లెల శివరామ కృష్ణమూర్తిగారు. యలమర్ర ,, కిరీపురపు సత్యనారాయణగారు. దుక్కిపాటి ప్రసాదరావు ప్రెసిడెంటు, టూ. కృ. జి. సంఘము.

స్వబ్రహ్మణ్యపత్ని-మొక్కలతిప్ప అగ్రహారము
అమలాపురం తాలూకా పత్తిం కుగ్గిరివారు మొక్కలతిప్ప అగ్రహారము గ్రామము వృద్ధగృహమునందున్నది. ఆ అగ్రహారమునకు తూర్పుదిశ పొలముల మధ్యప్రదేశములో నొక తాళవృక్షము కొంతవరకు భూమి నంటియుండి టెరు

వార నిలువుగా పెరిగియుండెను. ఈవృక్షము మొదటిభాగమున దు మరియొక తాళవృక్షము నిలువుగా పెరిగియుండి మొదటి చెట్టుయొక్క భూమి నంటియున్న భాగమునుండి తాళవృక్ష సముదాయ మసంఖ్యాకములుగా పెరిగియుండి స్వప్రీతిచి శ్రమ వండిత పామరులను భ్రమింపజేయుచు వాటిమధ్య భాగమున పలయాకృతిగల వల్లకమును గలిగియుండెను. ఈ వల్లకమునకు మూడు ప్రక్కలందును మూడు వేపచెట్లు పెరిగియుండెను. ఒకప్పుడా మట్టుప్రక్కల పొలములో పనిచేయుచున్న ఆది ఆంగ్ల శ్రీ లిచించేటిట్ల నాభూమివారుల నీడను నిద్రింప జేసి పొలమున పనిచేయుటకై చెడతెను. అంత గొంత వడికి ఆ పుట్టునండి రెండు శ్వేతనాగులు వెలువడి వాటిపడగ నీవచే గాపాడుచుండెను. ఇంతలో నా డిడ్డయొక్క జనని యరుడెంచి ఈ వింతనుజూచి మిగల భయబండి పతీసంయుతురాలై నయ్యురువురును వృద్ధ గౌతమియందు స్నానం బొనర్చి ఓడుబ్రహ్మణ్య స్వామి దీవాగర్భమునకి దయమయిందెనై మయ్యురక్షింపుమని యడేక విశ్రమల ప్రార్థించ సంతకా భుజగరాజమును వల్లకయు జొచ్చెను. నాటనండియు జనులు విగ్రహ పోయి యా యురగ రాజంబుల దర్శించి వచ్చుచుండిరి. క్రోధన నామ శంఖతర్క మాగ్ధకర కు 2 శనివారంబున నూతనముగనుబ్రహ్మణ్య పత్ని తీర్థోత్సవము నాగ్రామ బాస్తవ్యులచే జనుప్రదముగా సాగింపబడినది. ఆ నాడతేక గ్రామములనుండి జనులధికసంఖ్యాకులుగా వచ్చియుండిరి. రాజోత్సవస్మరమున దేశాలజులెన్నచేయు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

కాలాడి వీరాస్వామి

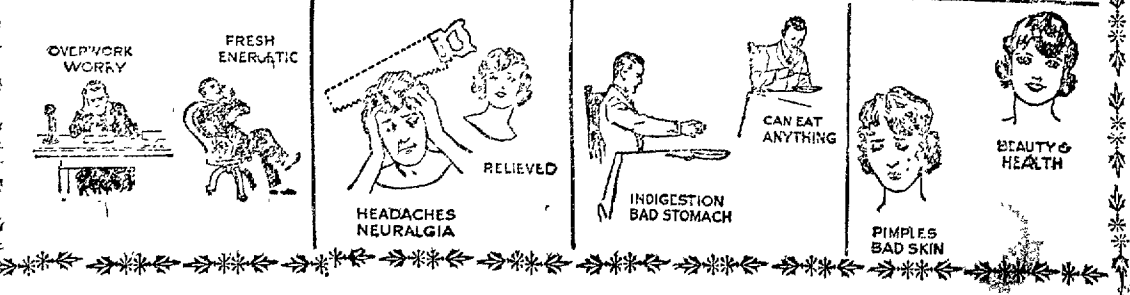
ఈ నే ప్రాణము ఇర్వింగ్సు ఈస్టు - వైట్ బిళ్ళలు

తైలొనింగ్సు షిక్, మి-అఫ్: ఇంను హానికరమును ఓడుదులు చేరుటలేదు. పరిశుద్ధమైన ఔషధసంబంధమైన యీస్టు, విటమిన్లు, ఇతర విలువగల నష్టపులు మొదలగునవి గొప్ప వైద్యప్రవీణులచే తెలుపబడిన ప్రకారము చేర్చి తయారుచేయబడినది. యీస్టునందు పొంగి పులుపు ఉదరమునందున్న జీవరాశి సంబంధమైన రసములతో చేరి మంచి మరుగుతనమును, పుష్టిని గలిగించును. కొంచెము అస్వస్థతగా నున్నప్పుడు లేక బలహీనముగానున్నప్పుడు 1 లేక 2, ఈస్టు వైట్ బిళ్ళలను నేనించిన కొన్ని నిమిషములలోనే మీకు ఆరోగ్యము, ఉత్సాహము గలుగును. [నివర్తించును.] ఇర్వింగ్సు ఈస్టు - వైట్ బిళ్ళలు ఈ దిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము వ్యాధులను తలపెట్టి, నాడినెట్టి మొదలగునవి 5 నిమిషములలో కుదురును. అక్షిణ్యము, కడుపుబ్బరము 5-10 నిమిషములలో కుదురును. పిత్తము, మేకము, బలహీనత 10-15 నిమిషములలో కుదురును. ఉదరమునకు, కారిజమునకు సంబంధించినవ్యాధులు 10-15 నిమిషాలలో కుదురును. ఇన్ ఫ్ల్యుయెంజా, జలుబులు, జ్వరము మొదలగునవి 24 బహుమాత్రము, పొండురోగము, నరముల బలహీనత, చర్మమునకు సంబంధించిన మచ్చలు, మలబద్ధము, జలుబు, నిద్రలేమి, తిమిరువాయువు, నిష్పలు మొదలగు వాటికి ఇనాముగా చికిత్ససాధనగౌరవారు ఒక కార్డును వ్రాయుడు: మీకెప్పుడువచ్చునండి రూ 1-4-0 ధరగల బుడి నొకటిని కొనుడు. ఈదిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతాపత్రికల సారాంశము నిజమైనది కాదని యాపించువారికి 100 పౌనులు యినాముగా యివ్వబడును. వీటిని ఉపయోగించి తృప్తిచెందినవారివద్దనుండి సుమారు 30,000 యోగ్యతాపత్రికలు వచ్చియున్నవి వాటిని యెవరైనను పరిక్షించవచ్చును. నెం 24111 మిస్టర్. బి. ఎస్. ఆర్. ఎస్. సి. ఎస్. ఎస్. ఓ. ఎమ్. జి. యిప్పటివరకు ఈస్టువైట్ బిళ్ళలు గుణ మియ్యక పోలేదు. ఇతర ఔషధములు గుణమియ్యని వారందరికిని వీటిని నేను వాడితిని. నావద్దకు వచ్చు రోగులలో అనేకులు ఇవి లేక ఉండజాలరు."

నెం 24172- "ఈస్టువైట్ బిళ్ళలు చేపునిచే పంపబడినవి. ఒక వారమునండి దుర్గరమైన బాధ ననుభవించుచుండిని. అయితే ఒకమాత్రా నాబాధను నిర్మించి. నే నిప్పుడు మరల ఆరోగ్యముగా నున్నాను." నెం 24118. డాక్టరు టి. బి. ఎస్. "ఈస్టువైట్ బిళ్ళలు మైన గుణముగలిగినవి నేను తెలిపినప్పుడు అందులో నేనుత్రమును అతిశయము లేదు. కరికమైన ఆ స్త్రీయ, గుర్బలిత్వము మొదలగు వాటికి అమృతముగా పనిచేసినది. ఇందులో తెలుపబడినవారు ఆప్యరలకు పంపుడు." నెం 24208. "ఈస్టువైట్ బిళ్ళలు నేను క్రొత్తశ్రీగా మారినిని నిజముగా తెలుపుచున్నాను. తీపిమాయమైనది. యిప్పుడు బాగుగాను, ఉత్సాహముతోను పనిచేయుచున్నాను. మూడు మాసములలోనే నాశరీరము ఒక స్థాన మెదిచి." నెం 17013. డాక్టర్ ఎస్ "నేను ఈ బిళ్ళలను విశేష నావర్ధకునమ్ము రోగలక్తిబ్బుచున్నాను. ఒక పెట్టెను నా సోదరునికిని బిల్లును నా పంపును. ఆరముకూడి దీని నేవించవలెనని నేను కోరెదను." నెం 18224- ఈబిళ్ళలు అమృతమైన టానిక్ని దృఢముగా తెలుపుచున్నాను. యింకను పంపిన నాన్నేహితులకు మాడవాడెదను."

Sole Wholesale Agents, Martin & Harris Ltd,
No. 20, Sunkurama Chetty Street, MADRAS.
IRVINGS YEAST-VITE LABORATORIES CECIL HOUSE, Holborn Viaduct, London E. C. 1

కొండముది దేవస్థానము

ఈ దేవస్థానపు అప్పీలు

A. S. 201 and 287 of 1922

ఈనెల 5 తారీఖున హైకోర్టులో పరిష్కారమైనది.

స్వామిగారి కారులు, రెండుదినములు పూజలుగ విచారణచేసి, ఐదుకట్టిరూపల తగ్గిరిని సాకల్యముగ విమర్శించి, యీనామ రిజిస్ట్రల్లో నిర్ణయింపబడిన దీపారాధనల కని వ్రాయబడిన మాన్యములు స్వామిగారివేగాని అర్చకులకు సాఖి మాన్యములు కావలెననియు, 49 మ. లా. జ 746 పేజీలోని చెరుకుపల్లికేజి, రెండుజూడికటూరిపాద తీర్మానించబడినదనియు, 47, మ. లా. జ 714 పేజీలో ప్రధానస్వామియూర్తియు, శ్రీనివాసయ్యంగారు యిచ్చిన ముక్తేశ్వరం దేవాలయపు తీర్పు, పూర్వపు కేజీలన్నింటితో అనుగుణ్యముగానున్నది గృహిక యిదియే శరీరైన తీర్పు అనియు, కాబట్టి, యాకోబ్ లోని అర్చకులకు నెల 1 టికి రు 25 లు తీరము యేర్పరచి, వారివద్దనున్న యీనామ భూములను స్వామిగారి బ్రహ్మీపరము చెయ్యలెననియు హైకోర్టు తీర్మానించివారు.

ఇదిగాక, యీ దేవాలయములో స్థానాచారిగామండ్రి కొన్ని స్వామిగారి భూములకు అనుభవించుచు దేవాలయములో సాఖిచేయుక, రెండుదినములపూజలయందున్న గ్రామములో నివసించుచున్న ఒక చైత్యపుని సాఖిచేసి తొలగించి, ఆయన వద్దనున్న యీనామలను లాగుకొనివలెననియు, యిదిగాక అర్చకులవద్దనున్న యీనామలనులెనే, స్వామిగారివే యగుట చేత స్థానాచారికి కొద్దిగా తీరము నేర్పాటుచేయవలెననియు యీనామ పట్టయి పుట్టినసాటికంటే, ప్రస్తుతము యీనామములపాద వచ్చి అయినజా అనేక రెట్లు వృద్ధియగుటవలన, యీ యధిక అయినజా స్వామిగారికే చెందులెననియు, హైకోర్టు వారు తీర్మానించిరి. నిర్ణయింపబడిన భూమి దీపారాధన వ గై రా ల కు కా వ ల స న సా మ గ్రి ని స్వామి గారి అయినజానుబట్టి బ్రహ్మీ పద్ధతిచేయవలెనని కూడ తీర్పు లో వ్రాయబడినది. కాబట్టి యిక్కడ నను మన అర్చకులు తెలివి తెచ్చుకొని యిరవల దుర్భాగవలన వినక దుర్భాగవలన కట్టి పెట్టి మంచి సంస్కారాలై తమ జీతములను వృద్ధిచేయుమని కోరవలెనుగాని స్వామిగారికిచ్చిన భూములు తమ సాఖి మాన్యములనియు తమ యిచ్చును వచ్చినట్లు వారి అయినజా నెంతయు అనుభవించవచ్చుననియు వాదించుటవలన యెట్టి లాభములేదు. సరికదా, తమ వృత్తులకు పాడ భంగము కలుగజేసికొందురు. నూతన దేవస్థానపు చట్టముక్రింద యేర్పడిన బోర్డు కమిషనర్యు, తమ ప్రతిష్ఠాకారకు, అక్రమపు రాజీనామాలో దిగక, ప్రస్తుతముగ అర్చకులవద్దనుండియు వారివలన అన్యాయముల పొందినవారినుండియు, స్వామిగారి భూములను స్వాధీనపరచుకొని వ్వానిని సరియైన కవుశ్శక్తిచేసి అర్చకులకు, వారివారి యోగ్యతలనుబట్టియు దీపారాధననుబట్టియు జీతముల నేర్పాటు చేసి, నిర్వహణను, ఉత్సవములను, మరమ్మత్తులను పోగా మిగిలిన అయినజాంతయు హైవరమతజ్ఞుల విజ్ఞానాభిప్రాయాలను వినియోగింపవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు

హైకోర్టు వకీలు, కోల్కతా

నాయకురాలు

(పల్నాటి వీరచరిత్ర)

అచ్చులో నున్నది.

చరిత్రాత్మకముగు ఆరు అంకముల నాటకము. నూతనఫక్కిని నామక తెలుగులో రసవంతముగ వ్రాయబడినది. చక్కని పలకాటలు గలవు. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచున్నందున త్వరితగతిన దరఖాస్తు చేయుచు, ముద్ద్రాపెండు. థాడర్ ప్లెట్ కాగితములపాద చిక్కగా అచ్చువేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. నెల రు 1-0-0 వలయువారు:—ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు అని వ్రాయవలయు.

చెన్నపురి బహుధరలు

1923 వ సం. జనవరి 11.న తేదీ సోమవారము

1. భాగ్యములు

చి.చెన్నపురి	కంబలు	నెల
మొదటి రోజు 1-4 రు 45 0 0	56 0 0	వరకు
చి.చెన్నపురి	కంబలు	నెల
మొదటి రోజు 1-4 రు 45 0 0	56 0 0	వరకు
చి.చెన్నపురి	కంబలు	నెల
మొదటి రోజు 1-4 రు 45 0 0	56 0 0	వరకు

2. భాగ్యములు

కంబలు	చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
నెల	చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
నెల	చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
నెల	చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
నెల	చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0

3. భాగ్యములు

చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0

4. చిల్లరపత్తులు.

చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0

5. చెన్నము

చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0

6. లోహములు

చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0

7. దూది

చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0

8. నూలు

చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0
చెన్న 1-4 ర 205	18 8 0	18 8 0

క్షీరబలాత్మలు

ఇది మలబారుదేశమున ప్రఖ్యాతి పొందినది. శ్రీ మత్కృతి రాజుగారు బహుధరము వ్యయించి చేయించినారు వారోగములకు ప్రయోగము. వరములను బలమును గలిగించి శరీరదృఢమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారలకు, పుష్కలక్షిరి గోల్పోయినవారలకు చాలామందికి. వారి కోగు లనేకమంది దీనియని నియత్తవై నారు. సంస్కారాభివృద్ధి మన మూడు విధములుగా త గురయునది. ఏది కావలెనాడు దానిని తెప్పించుకోవచ్చును. వాడు విధము పొందుతో నుండిను. 7 సాగు ఆర్తి తమ 4 అవున్నలు 2-0-0 21 ,, ,, 4-0-0 301 ,, ,, 1అవున్న రు 3/- 4 అవున్నలు రు 12-0-0 ఆర్ధరసాయనశాల, ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

వైద్య రత్న

పండిత. డి. గోపాలాచార్యులవారి

ఆయుర్వేద ఆశ్రమము పోస్టుబాక్సు నెం 287

మద్రాసు

ఉచితము సలహా ఉచితము
డాక్టరు ఏ. కనకరత్నము ఏ. ఎమ్. ఏ. సి. (హానరరీ డిమాన్డ్ స్ట్రీటురు ఇన్ ఆనాటమి, గవర్నమెంటు ఇండియన్ మెడికల్ స్కూల్, మద్రాసు శ్రీయుత డి. గోపాలాచార్యులవారి శిష్యుడు) వారు కోగులను పరీక్షించి, సలహా ఉచితముగ నిశ్చయించు.

సలహా నిమిత్తకము

ఉదయం 7 గం-10 గంటలవరకు 151 గోవిందప్పనాయకజిగి, సాయంత్రము 5 గం-7 గంటలవరకు 183 బ్రాహ్మే మద్రాసు. క్యాటలాగు కావలెనవారు వ్రాసిన, ఉచితముగా పంపబడును.

డి. దేవి కాచార్యులు

(గతించిన పండితులుగారి సోదరుడు)

మేనేజింగు ప్రొవైడెంటు.

మాన సాల్వా సి సి మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (నది అలాలు)

వెలగులభము! (పోస్టుఖర్చులుప్రత్యేకము) గుంపాభివృద్ధి శరీరములో ఉష్ణాభివృద్ధిచే కలిగిడి వైద్యకాకల కీమాత్రలు వివాహము. అశ్రద్ధ, అరుచి, అపరీక్ష, అస్థి మాంసము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, క్రేళ్లు, అగులు మొదలగువనియందు గలగెడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యముకన దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనే మాన్యును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

మలయ చందనము
నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిచికాతో పనిలేదు. మూడుపూటలలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడెక్కాలో వ్యాధినిర్మూలమగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెలవచ్చా 2-4-0. దీనికనుపానము నుననతైలము ఔస్సు 8-0-0 రెండును ప్యాకింగునగై రా ఖర్చులతో 6-0-0. 2462 గంధర్వ ఫార్మసీ రామచంద్రుల గోదావరిజిల్లా.

పైన్ యింకు

ఫౌన్ టెక్సోపేనాలు చిరకాలము చిక్కగా వ్రాయగల్గుటకు పైన్ యింకును వాడును. ప్రతివోటను దొరకును. వివరముల కొరకు వ్రాయుడు. 2478 పైన్ యింకువచ్చును, లిమిటెడ్, బెజనాడ.

మ క ర ధ్వ జ

రసాయనము

2460

దీనిని నేపొచిచో మాత్రముతో కలిపియెడి కుమును నిలుపును. పలుచుబడిన కీర్ణమును విరిచి విరిచి అతి శీఘ్రరేతస్థులకు వువుటను చూపును. రక్తమును కుప్రవరచి దేహపుష్టి, శిర్యశ్శక్తి, కా.తి, బురు, రతివాగ్ధ, ఇంద్రియపుష్టి, మొదలగునవి జలము కలుగును. నెలదినములకు సరిపడుమందు తపాలా ప్యాకింగు ఖర్చులతో రు 3-7-0. పి.ఆర్. మెడికల్ హాల్, రామచంద్రపురంగోదావరి

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

లోకమయహరకస్తూరిమాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం॥ల నుండి నేడు లోకమయహరకస్తూరి తమకు తెలిసియుండినట్లును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది మటుంబములు నన్ను చాలా క్రితమే ఆచరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీస్, మలయానేటు, ఫిజిలాండ్, ఇంగ్లాండు వెంచలరు విదేశములందఱును వారంగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందఱును నన్ను ఆచరించుచున్నారు. సమయాము బిచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వాని, ముసలివారు, వారు వీరననేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త శత్రువులు, పకలజ్వరములు, మాంధ్యము, శీతవాతము, శ్రుక్కులయ్యాడు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన శ్లేశులు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్ధ శ్వాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకొల్లాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికిలో నన్ను ప్రకారము వాడిన తక్షణ గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసకుజేలు గలవు. ఒకదఫా నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 పోస్టాభిర్యు శేరు. 6 బుడ్డ వెల పోస్టాభిర్యుతో ర్పు. 1-8 0. 12 బుడ్డ ర్పు. 2-18-0. 25 బుడ్డు ర్పు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిశావర్తిబాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల మైనూరు.

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుతశాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టరు)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధికెక్కిన వస్తువులచే శాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది. ఇది శిరోజములు పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదళ్లకు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రాతిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాతిపోయిండ్ కాపాడును, చుండు మొదలగు వానిని తలలో కలుగ నియ్యకుండ్ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతియే గాక ఇది చర్మమును సుభ్రముగా నుంచి మెదడునకు చుండునును కలిగించి సుఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచిగుణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు ర్ప్రవాదము. దానియొక్క ఆధిక్యమునకుగాను, చెన్నపురి పశ్చిమలోను, డిల్లీలో ఆఫ్ మెరిట్టి చెన్నపురిలోను, బెంగళూరు ప్రదేశములోను బంగారు పతకములను 2 వా

యటగా నొసంగి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చు 0-1-0. 2 బుడ్డు ధర 2-10-0. ఖర్చు 0-12-0 ఎక్స్ట్రా వై కామినియా నూనె ప్రతిదిన గ్రహింపదగినది, పుష్టిని పెంచుచు, పల్లెలలోను వికలంబునకును. శేషము పోకో యెంట్లను-ఆగ్లో యిండియన్ డ్రస్సు అండ్ కలెక్షన్ కంపెనీ 155 జమ్నామఠ్, బొంబాయి అని వ్రాసిన

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తయి వలసియున్న

క్రిమోస్ బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆంధ్ర బహారు అత్తయి. లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది. ఇది సువాసన ద్రవ్యముగాను, అత్తయిగాను గూడ ఉపయోగపడును. కొన్నియు లను మీ శేతి యు-మిద చ్చోడయె అ కనునీయమైన సువాసన అన్నిటి కు వ్యాపించును. ఇది టిసియెక్స్ అధిక్యమునకు ర్ప్రవాదము. బంగారుపతకమును బడసెను.

2-0-0 | 1-0-0 | ర్పు 0-12-0
1-4-0 | వి. పి. ఖర్చు | లేకము 0-6-0

గ్లో ఇండియన్ డ్రస్సు అండ్ కలెక్షన్ కంపెనీ.
155 జమ్నామఠ్, బొంబాయి.

The Madras Races 1925-26.

చెన్నపురి పందెములు Notice.

విశేషపు వానలవలన పందెపు తారీఖులను ఈదిగు తెలుపబడిన ప్రకారం స్థూపద్ధులుగారు మార్చిరి.

మద్రాసు మీటింగు

ఆటవదినము

2452

13-1-1926 తేది బుధవారము

మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

2 గంటలకు

ఆరోగ్యపారిశుధ్య గ్రంథములు

పారిశుధ్యమునుగూర్చి వానరజనులకు బోధించుటకు ది క్కబూని ప్రచార మొనరింపుడు. రాక్షసు యు. రామానాథు, (సిం ఎల్. సి. ఎఫ్ ఎం యు) గారు వ్రాసిన ఈదిగువ క్షేత్రాన బడిన గ్రంథము లీవిషయమున చాల నుపకరించును.

ఆరోగ్యోపన్యాసములకు శ్రేష్ఠమైన సహాయక గ్రంథములు

ఆరోగ్యోపన్యాస గ్రంథావళి ఆంగ్ల, ప్రవిజ్, ఆంధ్ర భాషలలో ముద్రింపబడెను.

- 1 ఇండ్లు-ఆరోగ్యము అణాలు 2
- 2 డాక్టరు వద్యులలోపల ఏమి చేయవలెను 2
- 3 పాఠశాలలలో ఆరోగ్యశాస్త్రము, (వ్రాజిను) 4
4. జలము-ఆరోగ్యము 2
- 5 గాలి-ఆరోగ్యము 2

శ్రీ కృష్ణ బ్రదర్సు,

కొమ్మల అందు ఆఫీసియన్సు, పోస్టు బాక్సు 180, 3361 మదరాసు.

ప్రపంచమందు లింతటిను ముచ్చటగా గలదు

"కానుశాస్త్రమునకు" గలదు ఆరోగ్యము, పశ్చిమ, పుష్టి మొదలగు వాటినిగురించి సలహా యిచ్చు 175 150 పుటలు గలది. మిగిలిన లేకన్న ఒకటిని తెప్పించు. ఇది ఉచితముగా తపోత్ ఖర్చులేక పంపబడును. కానుక వారు ఈదిగువ వివాసమునకు వ్రాయును.

219 ఆలంకరిగో బోషర్ శాఖ, 26, ప్రాజెక్టు మదరాసు

మహాద్రాక్షాది చూరము

శ్రీలంకా రాజ్యము వ్యాపారము పండితి. మే. ప. 2 వును చూల, ఋతువును, ధ్యానము, మొ. వ్యాపారము గురిం పి సంతానములకు జీయు గుం దిది శ్రేష్ఠములు 20 గలదుల గలదుల పో 13 రు 1-0-0. వి. పి. అ 6. గోల్లూగు 5-5-0 897 2